

Vastaanottaja
Kerimäen kunta

Asiakirjatyyppi
Kaavaselostus

Päivämäärä
30.10.2012, kaavaehdotuksen muutokset 3.12.2012

Työnumero
82142301

KERIMÄEN KUNTA ANTTOLAN OSAYLEIS- KAAVAN MUUTOS

KERIMÄEN KUNTA
ANTTOLAN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS

Päivämäärä **30.10.2012, 3.12.2012**
Laatija **Markus Hytönen, Kaavoitusinsinööri**
Tuuli Tolonen, Kaavasuunnittelija

Selvitykset **Maisema: Sonja Semeri, Maisema-arkkitehti**
Luonto: Katariina Urho, Biologi
Kartat: Kaisa Långström, Suunnitteluavustaja

Kuvaus **Osayleiskaavan selostus**

Viite **82142301**

Kannenkuva: Herttualan -tilan eteläpuoliset laitumet

Perus- ja tunnistetiedot

Osayleiskaavamuutoksen selostus, joka koskee 3. päivänä joulukuuta 2012 päivättyä osayleiskaavakarttaa

Osayleiskaavan on laatinut Ramboll Finland Oy, Nimenkatu 73, 15140 Lahti, puh 020 755 611 (vaihde).

Vireilletulo

Kaavoitus on käynnistetty Kerimäen kunnanhallituksen päätöksellä 23.5.2012 § 150.

Osayleiskaavan käynnistämisestä on ilmoitettu Puruvesi ja Itä-Savo – lehdissä sekä kunnan ilmoitustaululla ja kunnan nettisivuilla. Lisäksi kaavan vireilletulosta on tiedotettu kaava-alueen maanomistajille lähetetyllä kirjeellä.

Kunnanhallituksen hyväksyminen

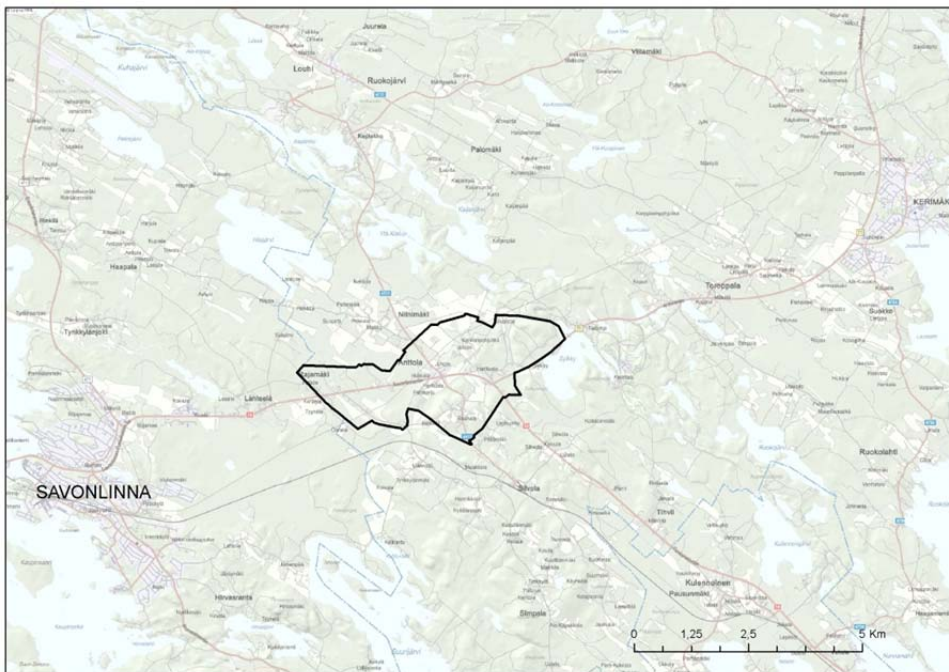
Kerimäen kunnanhallitus on hyväksynyt osayleiskaavan 14.12.2012 § 354

Kunnanvaltuuston hyväksyminen

Kerimäen kunnanvaltuusto on hyväksynyt osayleiskaavan 18.12.2012 § 76

Kaava-alueen sijainti

Suunnitteluala sijaitsee Anttolan kylän alueella valtatie 14 varrella Kerimäen kunnassa n. 11 km Savonlinnasta itään lähellä Savonlinnan rajaa ja n. 11 km Kerimäen taajamasta länteen. Kaavamuutosalueen koko on noin 8,5 km².

Suunnittelualan sijainti ja raja.

SISÄLTÖ

1.	Tiivistelmä	1
1.1	Kaavaprosessin vaiheet	1
1.2	Osayleiskaava	1
1.3	Toteuttaminen	1
2.	Lähtökohdat	2
2.1	Alueen yleiskuvaus	2
2.2	Maisema- ja kulttuuriympäristö	2
2.2.1	Topografia	2
2.2.2	Kallio- ja maaperä	2
2.2.3	Vesistöt ja vesitalous	3
2.2.4	Alueen historia	4
2.2.5	Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot	6
2.2.6	Maisemarakenne ja maisemakuva	8
2.3	Luonnonympäristö	10
2.4	Rakennettu ympäristö	11
2.4.1	Yhdyskuntarakenne	11
2.4.2	Väestö ja asuminen	12
2.4.3	Palvelut, työpaikat ja elinkeinotoiminta	13
2.4.4	Virkistys	14
2.4.5	Liikenne	14
2.4.6	Tekninen huolto ja erityistoiminnat	14
2.4.7	Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt	15
2.4.8	Maanomistus	15
3.	Suunnittelutilanne	16
3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	16
3.2	Seudulliset suunnitelmat	16
3.2.1	Savonlinnan seudun aluerakennemalli	16
3.3	Maakuntakaava	16
3.3.1	Tuulisuusselvitys	17
3.4	Yleiskaava	17
3.5	Asemakaava	18
3.6	Rakennusjärjestys	18
3.7	Pohjakartta	18
3.8	Muuta huomioitavaa	19
3.9	Selvitykset	19
3.9.1	Aiemmat selvitykset ja suunnitelmat	19
3.9.2	Kaavan laadintavaiheessa tehdyt selvitykset	19
3.9.3	Maanomistajakysely	19
3.9.4	Rakennusoikeuslaskelma	20
4.	Osayleiskaavan tavoitteet	21
4.1	Yleiset osayleiskaavoitukselle asetetut tavoitteet	21
4.2	Kunnan asettamat tavoitteet	21
4.3	Suunnittelutilanteesta johdetut tavoitteet	21
4.3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	21
4.3.2	Maakuntakaava	22
4.3.3	Yleiskaava	22
4.4	Suunnittelualan ominaisuuksista selvitysten perusteella johdetut tavoitteet	22
4.5	Kaavan aloitusvaiheessa saadun palautteen perusteella asetetut tavoitteet	23
4.5.1	Viranomaisilta saatu palaute	23
4.5.2	Osallisilta saatu palaute	23
5.	Osayleiskaavan suunnittelun vaiheet	24
5.1	Osayleiskaavan suunnittelun tarve	24
5.2	Osallistuminen ja yhteistyö	24
5.2.1	Kaavaluonnos	24
5.2.2	Kaavaehdotus	25

6.	Osayleiskaavan kuvaus	26
6.1	Aluevaraukset	26
6.1.1	Asutus	27
6.1.2	Palvelut ja työpaikat	28
6.1.3	Maa- ja metsätalous	28
6.1.4	Liikenne ja infrastruktuuri	29
6.1.5	Suojelu	30
6.2	Osayleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin	31
6.3	Osayleiskaavan suhde Savonlinnan seudun aluerakennemalliin	31
7.	Kaavan vaikutukset	32
7.1	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	32
7.2	Yhdyskuntarakenteelliset vaikutukset	32
7.3	Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan	32
7.4	Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön	32
7.5	Liikenteelliset vaikutukset	33
7.6	Taloudelliset vaikutukset	35
7.7	Sosiaaliset vaikutukset	35
7.8	Vaikutukset terveellisyteen ja turvallisuuteen	35
7.9	Vaikutukset maanomistajien tasapuoliseen kohteluun	35
8.	Osayleiskaavamuutoksen toteutus	36
8.1	Toteuttaminen ja ajoitus	36

SELOSTUKSEN LIITTEET

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Maisema- ja kulttuuriympäristökartta
3. Luontoselvitys
4. Ote aluevarausuunnitelmasta Valtatien 14 parantamiseksi välillä Rajamäki-Herttua
5. Savonlinnan seudun aluerakennemallivaihtoehdot
6. Maanomistajakyselyn vastauskartta
7. Rakennusoikeudet
8. Kaavoittajan vastineet kaavaluonnoksesta esitettyihin lausuntoihin
9. Kaavoittajan vastineet kaavaehdotuksesta esitettyihin lausuntoihin ja muis-
tutuksiin

Selostukseen liittyy osayleiskaavakartta merkintöineen ja määräyksineen

Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähde-
materiaalista:

- Anttolan kyläyhdistyksen Internet-sivut osoitteessa
<http://www.anttolanseutu.fi/>
- Kerimäen Anttolanseudun kyläsuunnitelma 2011
- Etelä-Savon maakuntaliitto
- Etelä-Savon maisema-alueiden päivitysinventointi (luonnos-vaihe). Anttolan maakunnallisesti arvokas maisema-alue. Leena Lahdenvesi-Korhonen.
- Hänninen-Valjakka K. 1998: Etelä-Savon perinnemaisemat. Alueelliset ympäristöjulkaisut 87. Etelä-Savon ympäristökeskus 1998.
- OIVA – ympäristö- ja paikkatietopalvelu (Ympäristöhallinnon paikkatietoaineistot)
- FCG Planeko Oy 2009. Valtatien 14 parantaminen välillä Rajämäki-Herttua. Aluevarausuunnitelma
- Suunnittelukeskus Oy 1999. Anttolan osayleiskaavan tarkistus. Kaavaselostus
- Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2010. Louhi-Keplakko-Anttola – siirtoviemäri, luonnonolot

1. TIIVISTELMÄ

1.1 Kaavaprosessin vaiheet

Kaavatyötä ohjaavan toimikunnan nimeäminen	27.3.2012
Päätös osayleiskaavamuutoksen vireilletulosta	23.5.2012
Vireilletulosta tiedottaminen	24.5.2012
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) nähtävillä	24.5. – 8.6.2012
Kaavaluonnos nähtävillä	20.9. – 8.10.2012
Kaavoittajapäivä	2.10.2012
Kaavaehdotus nähtävillä	1. – 30.11.2012
Kaavoittajapäivä	14.11.2012
Kaavan hyväksyminen kunnanhallituksessa	
Kaavan hyväksyminen kunnanvaltuustossa	

1.2 Osayleiskaava

Kaavamuutoksen tarkoituksena on tarkistaa nykyistä Anttolan osayleiskaavaa siten, että yleiskaavan mukaisen enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen rakennuslupa voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella (MRL 44 §).

Tarkoituksena on osoittaa Anttolan kylään uusia rakennuspaikkoja siten, että ne täydentävät olemassa olevaa kylärakennetta sijoittuen maiseman kannalta sopiville ja liikkumisen kannalta turvallisille alueille. Yksi keskeinen tekijä rakennuspaikkojen sijoittelussa on olemassa olevan viemäriverkoston hyödyntäminen. Uuden asuinrakentamisen määrä perustuu Kerimäen kunnan kasvunäkemyksiin.

Osayleiskaavassa suorilla rakennusluvilla myönnettäviä uusia omakotitalon rakennuspaikkoja on osoitettu 65 kpl A- ja AT-alueille.

Osayleiskaava on laadittu oikeusvaikutteisena.

1.3 Toteuttaminen

Osayleiskaava toteutuu rakennuslupaprosessien ja mahdollisten suunnittelutarveratkaisujen kautta. Kaavan toteuttaminen voidaan aloittaa sen saatua lainvoiman.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavoitettava alue sijaitsee Kerimäen kunnassa Anttolan kylässä valtatie 14 varrella n. 11 km Kerimäen taajamasta itään ja n. 11 km Savonlinnan keskustasta länteen lähellä Savonlinnan ja Kerimäen kuntien välistä rajaa.

Suunnittelualueella on haja-asutusluonteista ja kylämäistä asutusta, viljelykäytössä olevia peltoja sekä tavanomaista maa- ja metsätalousaluetta. Alueella sijaitsee maakunnallisesti merkittävää kulttuurimaisemaa, siihen kuuluvia perinnereittikohteita sekä muinaismuistoja.

Kaava-alueen pinta-ala on noin 8,5 km².

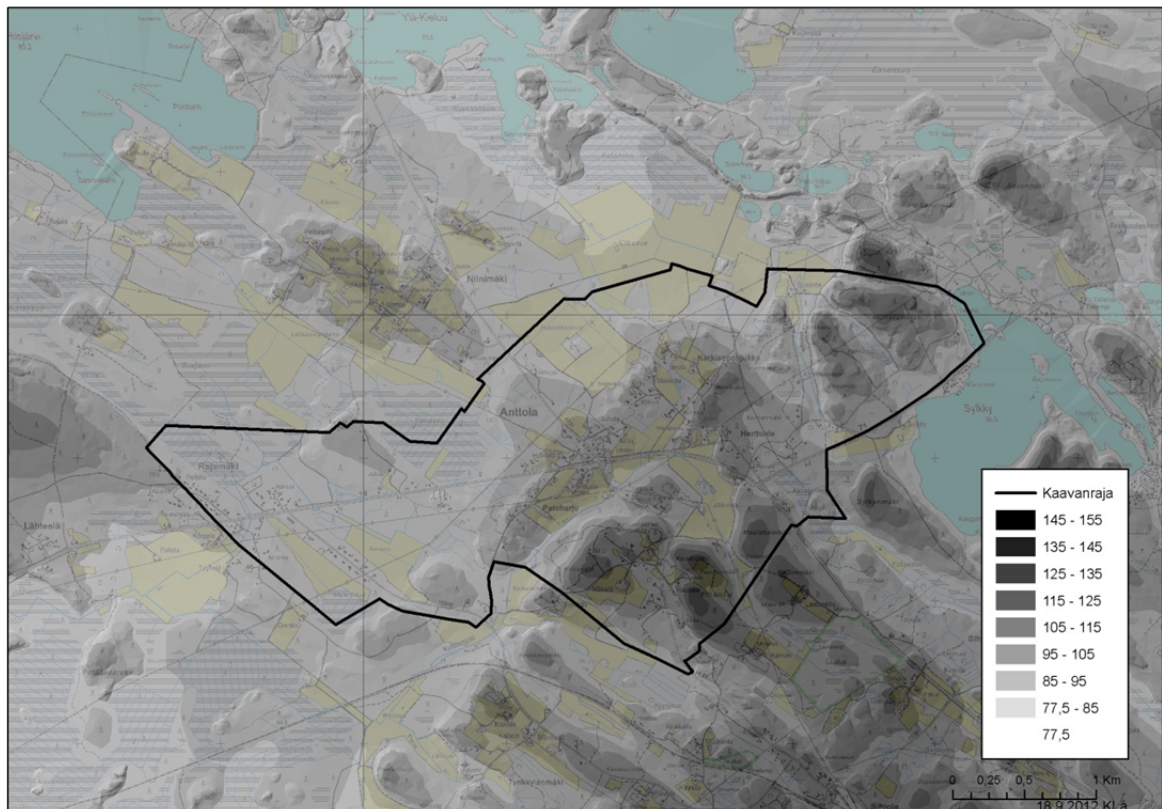
2.2 Maisema- ja kulttuuriympäristö

2.2.1 Topografia

Kerimäki kuuluu Järvi-Suomen alueeseen. Vesistöjen runsaus ja rikkonaisuus sekä vaihteleva topografia aiheuttaa suuria paikallisia eroja alueiden pienilmastojen välillä.

Karkeasti suunnittelualueen voi jakaa kahteen osaan, itäpuolella on kumpuilevaa mäkimaaastoa, kun taas länsi- ja luoteisosassa on hyvin tasaista maastoa. Alueen korkein kohta on kaava-alueen eteläosassa, Pitkämäellä (+150 mpy) ja matalimmat alueet sijoittuvat alueen itä ja luoteisosiin (n. +80 mpy).

Kaava-alueen länsireunassa on Paltaharjun geologinen muodostuma.

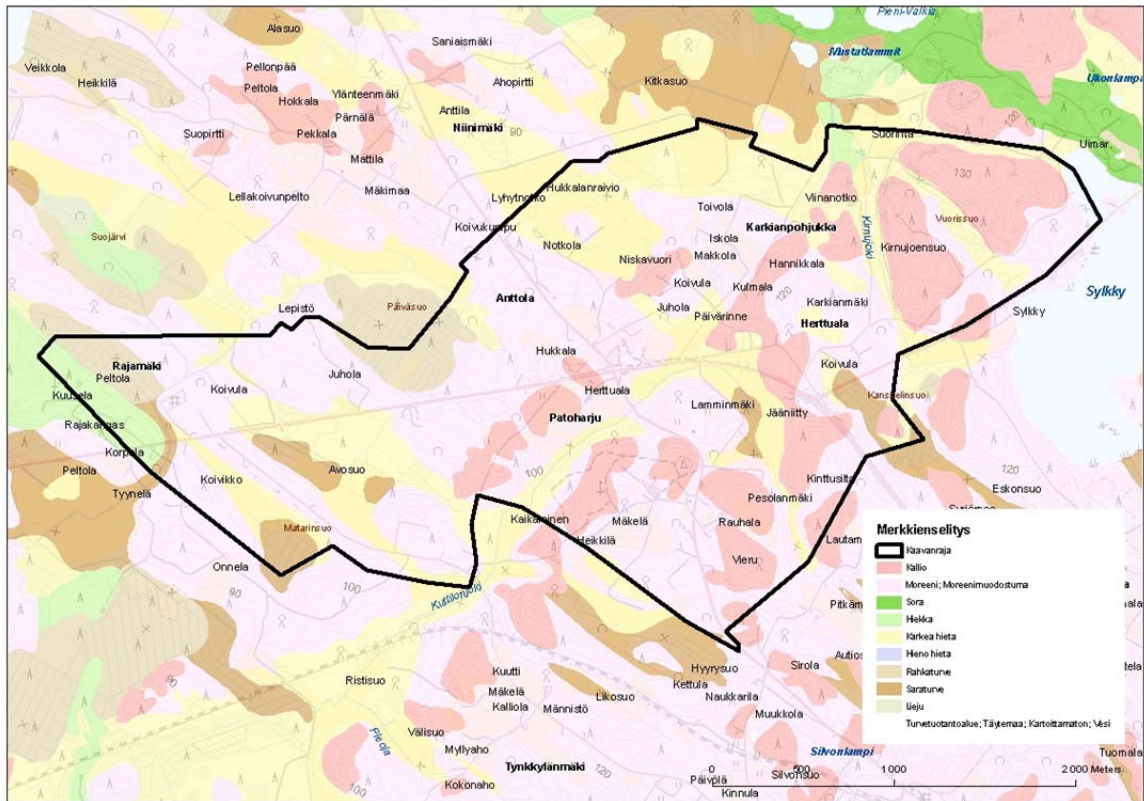
Kuva 2.1 Topografiakartta

2.2.2 Kallio- ja maaperä

Kaava-alueen itäosassa on jääkauden aikana jään kulkusuuntaan eli luode-kaakko suuntaisesti muodostuneita kalliosydämiä moreeniselänteitä eli drumliineja. Selänteiden alarinteillä on kar-

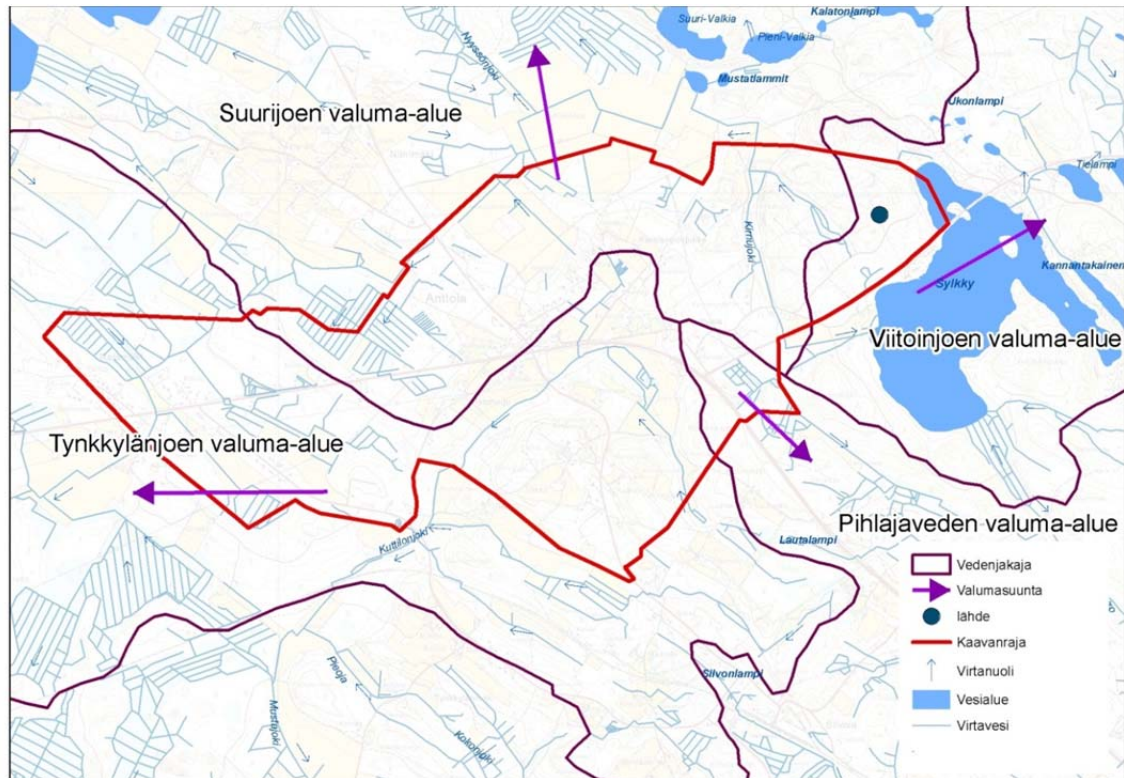
keaa hietaa. Moreeni on alueen yleisin maalaji. Suunnittelualueen länsiosassa on muutama sara- ja rahkaturvealue. Paltaharjun liepeillä sijaitsevan Peltolan asuinalueen maaperä on hiekkaa. Kaavoitettava alueen kallioperä koostuu tonaliittista, mafisesta vulkaniitista ja kiillegneissistä.

Kuva 2.2 Maaperäkartta

2.2.3 Vesistöt ja vesitalous

Anttolan osayleiskaavan alue kuuluu Vuoksen päävesistöalueeseen. Kaavoitettava alue sijaitsee vedenjakaja-alueella neljän valuma-alueen risteyskohdassa, joita ovat Suurijoen-, Viitoinjoen-, Tynkkylänjoen ja Pihlajaveden valuma-alueet. Suunnittelualue rajautuu alueen itäosassa sijaitsevaan Sylkky-järveen. Suunnittelualueella on kaksi jokea, Kuttilonjoki laskee Tynkkylänjoen valuma-alueella ja Kirnujoki laskee Suurijoen valuma-alueella kohti Suuri-Valkian järveä. Alueen länsipuolella on runsaasti ojituksia.

Kuva 2.3 Pienvedet, valuma-alueet ja vedenjakajat.

Suunnittelualueella ei ole pohjavedenhankinnan kannalta tärkeää pohjavesialuetta. Kaavoitettavan alueen pohjoispuolella, Suurijoen valuma-alueella, Savonlinnassa on Lähteelän pohjavesialue. Alueen koilliskulmassa on lähde.

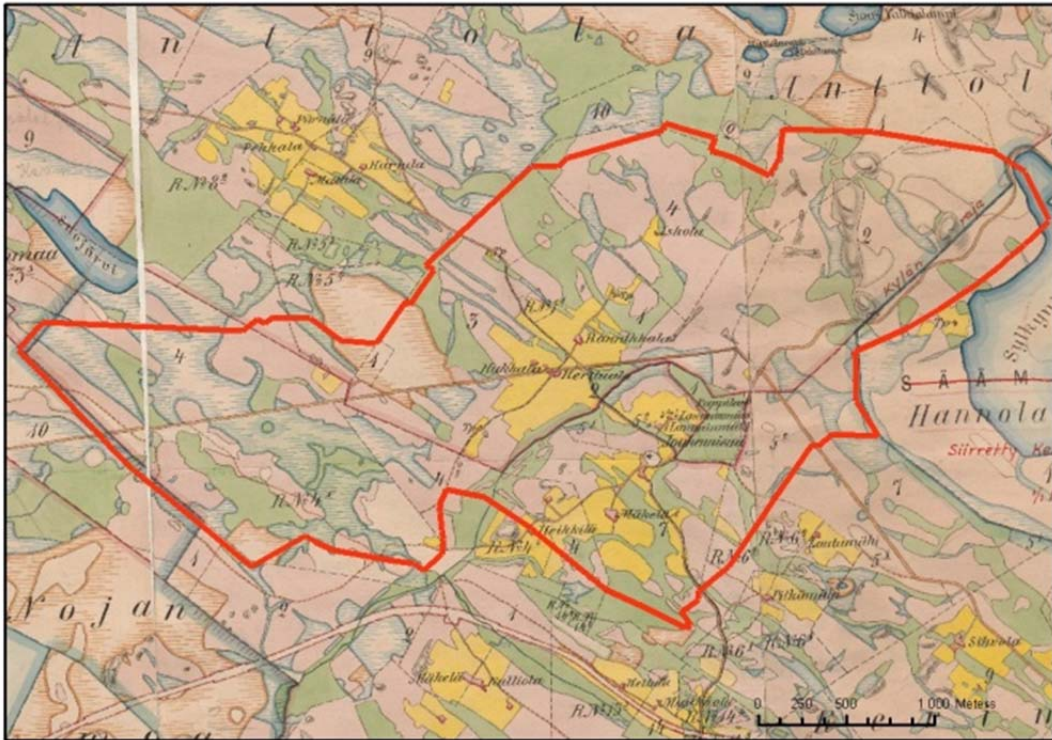
2.2.4 Alueen historia

Mannerjään sulettua alkoi maankohoaminen. Maankohoamisen vaikutuksesta alkoi niin sanottu Muinais-Saimaan tulva, joka Kerimäen seudulla nosti veden pintaa puoli metriä. Veden kohoaminen jatkui kolmetuhatta vuotta, jolloin kannakset muotoutuivat salmiksi, pikkusaaret matalikoiksi ja lammet sulautuivat lahdiksi. Anttolan alue muotoutui saareksi. Noin 5000 vuotta sitten syntyi Vuoksen purkupiste ja veden korkeus tasaantui lähes nykyiseen tilaan.

Korkeimmilla alueilla on ollut asutusta, sillä niillä on vieläkin jäljellä kivikautisia jäännöksiä. Anttolan seutu on asutettu pysyvästi 1200-luvulla. Jo 500-700-luvuilla varhaisemmassa keskiviljelyvaiheen tienoilla oli väliaikaista asutusta. Vanhimmat kylät ovat asettuneet muinaisen rannan yläpuolelle kohoaville mäille.

Suunnittelualueen eteläpuolella sijaitsevalla Kallunmäellä on ollut 1600-luvun puolivälistä lähtien kirkon paikka. Mäelle on rakennettu kirkko kolmesti ja noin 200 vuotta myöhemmin viimeinen kirkko purettiin. Kallunmäen kirkon paikka ja kirkon vanhat rakenteet ovat merkitty muinaismuistoksi.

Anttolan alueella yhtyvät tiet monelta suunnalta. Aikojen kuluessa useimmat tiet ovat jääneet käyttöä vaille. Parhaiten on säilynyt Savonlinna-Viipurintie, joka on esitetty kulttuuriympäristökartassa. Viipurintie on ollut käytössä 1500-luvun puolivälin jälkeen. Tie yhdisti kaksi strategisesti tärkeää linnaa ja hallintakeskusta toisiinsa. 1800-luvun loppupuolella aloitettiin ohitustien rakentaminen. Uusi tielinjaus kulki suoraan vedoin läpi soiden Anttolan kautta Nojamaahan. Pitäjän kartassa (vuosilta 1908-1915) uudempi tielinjaus on jo näkyvässä.

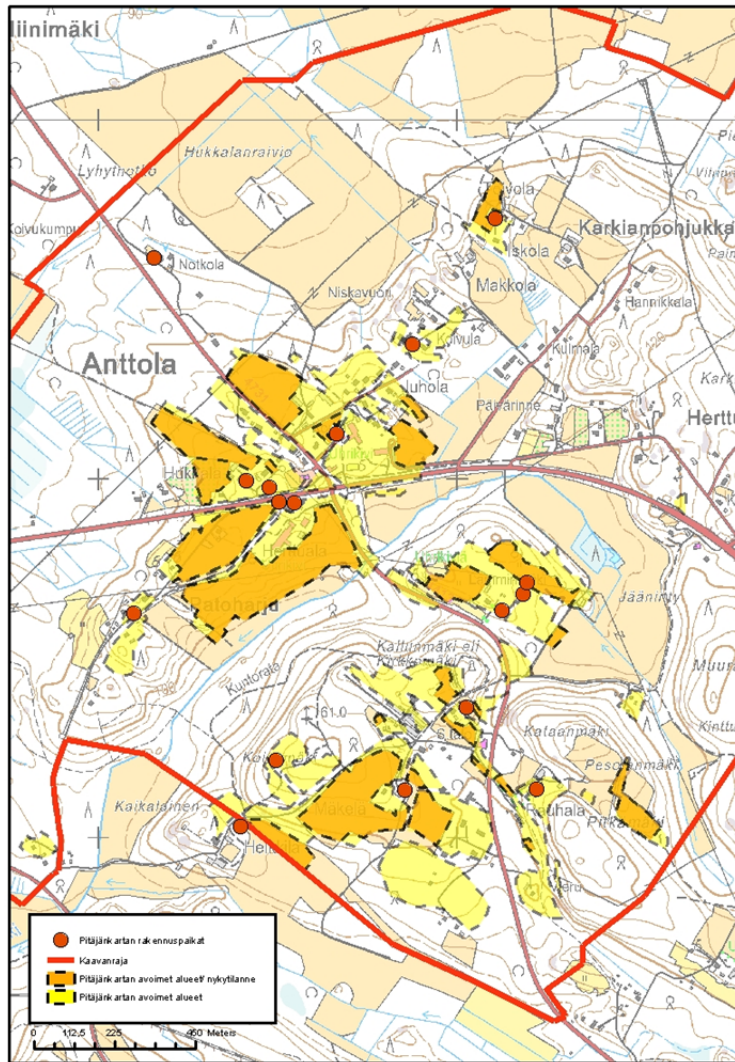

Kuva 2.4 Pitäjänkartta vuodelta 1908-1915. Kaava-alueen raja-
 us esitetty punaisella (lähde: <http://digi.narc.fi/digi/>).

Pitäjän kartan aikaan 1900-luvun alussa asutus on keskittynyt peltoalueiden läheisyyteen, lähinnä kaava-alueen keski- ja eteläosiin. Asutus on ollut hajanaista, kukin talo on sijoittunut omalle mällelle. Kartasta, jossa nykyisen peruskartan päälle on tuotu pitäjänkartan peltoalueet ja asutus, voidaan päätellä, että jo pitäjänkartan aikaiset asutetut alueet ovat myös nykyään asuttuja. Tosin asutus on levinnyt keskeistä kyläaluetta laajemmalle. 1800-luvun loppupuolella rakennettu kylän läpi kulkeva tie on nykyään lähes samassa linjassa. Myös kylän eteläpuolella kulkeva rautatie on esitetty vanhassa pitäjänkartassa.

Seuraavan sivun kartassa (kuva 2.5.) on vaaleankeltaisella merkitty pitäjänkartan aikaiset avoimet viljelyalueet ja tummankeltaisella on esitetty alueet, jotka ovat säilyneet avoimena nykytilaan saakka. Suuri osa pitäjänkartan avoimista alueista on säilynyt avoimina alueina, mutta etenkin valtatie pohjoispuolen pienipiirteinen viljelymaisema on muuttunut rakennetuksi kyläympäristöksi.

Pellot ovat perinteisesti sijoittuneet mäki-
 en etelärinteille. Myöhemmin peltoja on myös raivattu soille, kuten kaava-alueen länsiosissa Matarinsuo ja Avosuo. Parhaiten vanhat säilyneet peltoalueet avautuvat korkeimmilta paikoilta, kuten Herttualan länsipuolelta ja Mäkelän tilan luoteispuolelta.

Kuva 2.5 Peruskartta sekä tulkinta vanhoista avoimista alueista sekä rakennuspaikoista pitäjänkartan (1908-1915) mukaan.

2.2.5 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Kaava-alueen etelä-kaakkoisosa, Anttolan kylämaisema on Etelä-Savon maakuntakaavassa luokiteltu kulttuuriympäristön ja / tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi alueeksi. Maakuntakaavan määräyksen mukaan alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, puistot tai maisema-alueet taikka muut niihin verrattavat erityisarvot. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on osoitettava määräykset maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön osatekijöiden, kokonaisuuden ja ominaislaadun säilyttämiseksi.

Anttolan kylämaiseman maisema-alueella sijaitsee maakunnallisesti merkittävät kohteet Herttu-ala ja Mäkelä I. Rouhiala. Maakuntakaavan määräyksen mukaan kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityispiirteet.

Suunnittelualueella sijaitsee 5 maisemallisesti tai kulttuurihistoriallista arvokasta rakennusta sekä 11 muinaismuistokohdetta, jotka on esitetty ja nimetty Kulttuuriympäristön kannalta merkittävät kohteet -kartalla.

Anttolan kyläalueen muinaismuistokohteet ovat (numero viittaa kuvan 2.7 karttaan):

5	Herttualaa a, kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet
6	Herttualaa b, kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet
7	Herttualan kansakoulu, kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet
8	Lamminmäki a, kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet
9	Lamminmäki b, kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet
10	Uusipaikka a, kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet
11	Uusipaikka b, kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet
12	Kolmikanta, kivirakenteet, latomukset
13	Kataanmäki, puolustusvarustukset, linnakkeet
14	Kallunmäki, puolustusvarustukset, linnakkeet
15	Kallunmäki eli Kirkkomäki, kirkkorakenteet, kirkonpaikka

Kohteet 5-11, 13, 14 on osoitettu myös maakuntakaavassa.

Kaava-alueen muinaismuistoissa on lukuisia kuppikiviä ja Anttolan kuppikivet kuuluvatkin yhteen Suomen tiheimmistä kuppikivivyöhykkeeseen. Kuppikivillä tarkoitetaan asutusten tai peltojen lähellä olevia suuria maakiviä, joihin on kaiverrettu pyöreitä, halkaisijaltaan noin viiden sentin kokoisia kuppeja. Perimätiedon mukaan 1900-luvun alussakin kuppeihin on viety ruokaa ja juomaa maahisille ja suvun vainajille, jotta nämä takaisivat hyvän sadon ja vuodontulon.

Kaava-alueen maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella on yksi perinnebiotooppikohde, Lamminmäen niitty. Perinnebiotooppi on esitetty luontokohdekartalla.

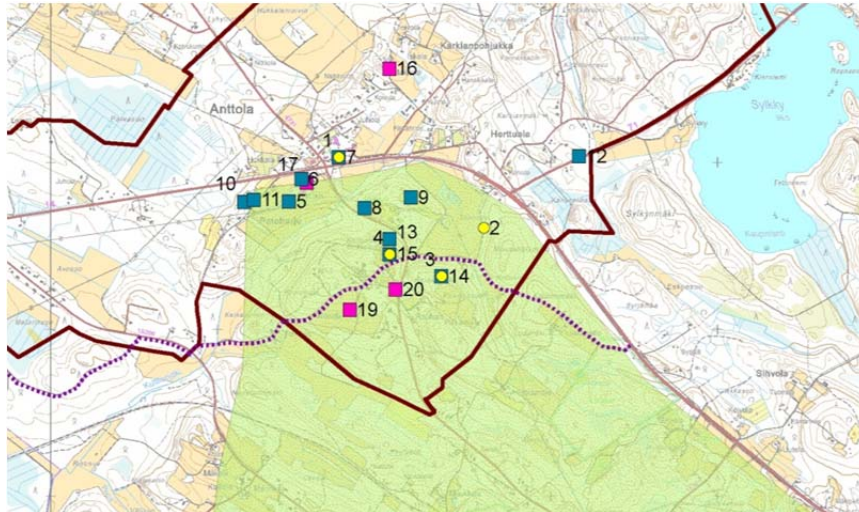
Kaava-alueella on Anttolan seudun osoitekartalle merkittyjä perinnereittikohteita neljä kappaletta. Alla on lyhyet kuvaukset reittikohteista ja kohteiden numerointi kulttuuriympäristökartalla.

1. *Kuppikivet – Muinaisia uhrikiviä*
Anttolan koulun pihalla on yksi kuppikivi opastaululla merkittynä.
2. *Mestauspaikka – Tuomion paikka*
Ruotsi-Suomen ja Venäjän keisarikunnan v. 1809 - 1917 aikoina oli Kerimäen silloisessa kirkonkylässä vuoteen 1848 mestauspaikka mestauspölkkyineen ja pyövelinkojuineen Muurahaismäen juurella. Mestauspaikan lähellä sijaitsi myös piiskaus ja ruoskintapaikka piiskapaaluineen.
3. *Katajamäki – Linnoituksen mäki*
Katajamäki muuttui Linnoitusmäeksi, kun Savonlinnasta Kerimäen silloisen kirkonkylän kautta Viipuriin johtanut maantie jäi Venäjän alueelle Turun rauhassa v. 1743. Katajamäen puolustusvarustus oli matala maavalli, jolla tuliasemat myös muutamalle kanuunalle
4. *Kallunmäki – Kirkkomäki 1642-1848*
Kallunmäellä oli vuosina 1643-1848 kaikkiaan kolme kirkkoa ja hautausmaa. Kirkkotarhaa reunustavat kiviaidat ja ne kätkevät sisälleen luontokirkon alttarikivineen ja puupenkkeineen. Kirkkotarhassa on myös kunnostettu aita.

Kuva 2.6 Kallunmäen perinnereittikohde opastauluineen.

Kaava-alueen eteläosassa maakunnallisen maisema-alueen läpi itä-länsi-suunnassa on Vanhan Viipurintien väylä, joka on ollut 1500-luvulta lähtien tärkeä yhteys Savonlinnasta Viipuriin. Tien omistuksesta taisteltiin vuosisatojen ajan Ruotsi-Suomen ja Venäjän välillä, viimeisimmäksi pik-kuvihan aikana, jonka jälkeen tie jäi kokonaisuudessaan Venäjän alueelle Turun rauhassa vuonna 1743. Tien sulkemista sotilaallisista syistä suunniteltiin vielä vuoden 1918 sodan aikana ja vuosina 1939-1944. Nykyisin tien linjaus on maastossa havaittavissa ja osittain ajotiekäytössä.

- Perinnereittikohteet
1. Kuppikivet
  2. Tuomionpaikka
  3. Katajamäki
  4. Kallunmäki
- Muinaismuistot
5. Herttuala a	11. Uusipaikka b
6. Herttuala b	12. Kolmikanta
7. Herttualan kansakoulu	13. Kallunmäen vallit
8. Lamminmäki a	14. Kataanmäen varustus
9. Lamminmäki b	15. Kallunmäki eli kirkkomäki
10. Uusipaikka a	
- Rakennussuojelukohteet
16. Vanha Makkolan torppa
  17. Herttualan maatilan päärakennus
  19. Mäkelän maatilan rakennus
  20. Silvolan seurojentalo
- ..... Vanha viipurintie
- Kaavanraja
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue

Kuva 2.7 Kulttuuriympäristön kannalta merkittävät kohteet

2.2.6 Maisemarakenne ja maisemakuva

Suunnittelualue kuuluu maantieteellisen jaon mukaa Järvi-Suomen maisemamaakuntaan. Ympäristöministeriö on selvityksissään käyttänyt yksityiskohtaisempaa jakoa, jonka mukaan Anttolan alue kuuluu Suur-Saimaan seutuun. Alueen maisemakuvaa luonnehtivat yleisesti laajat vesistö-alueet, jotka ovat kuitenkin karujen moreenimaiden, kallioselänteiden ja harjujaksojen pirstomia. Suur-Saimaan seudulla kivisten maiden takia kaskiviljely jatkui poikkeuksellisen pitkään. Maaseutu-asutus on harvaa ja kylät muodostuvat väljistä talorykelmistä. Maisema on hyvin pienipiirteistä ja arvoituksellista, pienmaisemia ja kokonaisuuksia avautuu yllättävistä paikoista. Talot sijaitsevat pienillä kumpareilla, peltojensa ympäröiminä.

Kaava-aluetta koskevassa maisema-analyysissä on selvitetty maisemarakenteen suhdetta rakennettuun ympäristöön sekä maiseman visuaalisesti havaittavissa olevia ominaispiirteitä ja kulttuuriympäristön arvoja. Maisema-analyysiä havainnollistava kartta on selostuksen liitteenä 2.

Kaava-alueen maisemarakenne jakautuu karkeasti itäosan mäkiseen ja paikoin jyrkkäpiiteeseenkin selännealueeseen ja länsiosan alavampaan paikoin soistuneeseen alueeseen. Alue on maa- ja metsätalousvaltaista, mutta tiiviimmät asutusalueet muodostavat kylämiljöötä. Asutus sijoittuu valtaosin kyläkeskuksen alueelle valtatie pohjoispuolelle sekä kaava-alueen länsiosaan. Alueen keski- ja eteläosassa on paikoin maatilakeskuksia perinteisillä mäkiasutuksen paikoilla. Viljely on sijoittunut perinteisten rinteiden lisäksi myöhemmin raivatuille laajemmille tasaisille ja alaville alueille. Kaava-aluetta halkoo Savonlinnantie itä-länsi-suunnassa ja se on alueen itäosassa paikoin sijoitettu maastoleikkaukseen tai penkereen päälle. Kaava-alueen liikenteellinen ja toiminnallinen solmukohta sijoittuu Silvোলantien ja Savonlinnantien risteyksen ympärille. Valtatie pohjoispuolelle sijoittuvat uudet kylätoiminnot ja eteläpuolelle vanha tilakeskus, joka on entinen kestikievaritalo.

Kuva 2.8 Näkymä Savonlinnantieltä länteen. Oikealla näkyy uusi päiväkotirakennus. Päiväkotiä vastapäätä olevalle peltoalueelle rakennetaan uusi liittymä Silvোলantielle. Risteysaluetta voisi korostaa keskeisenä osana kylää esimerkiksi hyvin maisemaan sopivan rakentamisen avulla.

Alueen maisemakuvassa vuorottelevat suljetut metsämaisemat avoimien peltonäkymien ja rakennetun kyläympäristön kanssa. Rakennetut alueet ovat tyypillisiä pientaloalueita. Pihat ovat suuria ja usein rakentaminen sijoittuu metsän reunaan tai täysin metsäiselle alueelle joitakin tilakeskuksia lukuun ottamatta. Pellot rajautuvat monin paikoin yhtenäisiin metsänreunoihin ja ovat maisemassa tärkeitä maaseutumaiseman osia. Maisemakuvan kannalta laajat kulkuväyliltä avautuvat peltokokonaisuudet ovat merkittävimpiä. Näillä alueilla muodostuu myös pitkiä näkymiä.

Kuva 2.9 Näkymä Mäkelän tilan peltojen yli etelän suuntaan Vanhalla Viipurintieltä. Maisemakokonaisuus on säilyttänyt historiallisen luonteensa.

Vanhat avoimina säilyneet pellot ja niityt ovat maisemassa kulttuurihistorian kannalta merkittäviä alueita vaikka alueet eivät liittyisikään yleisesti käytettyihin kulkureitteihin. Joillakin paikoilla rakentaminen tai umpeenkasvu on vähentänyt avoimien alueiden merkittävyttä maisemassa. Esi-

merkiksi Silvolantien ja Lamminmäen niityn välistä olisi suotavaa raivata pensaita ja puustoa, jotta perinnemaisemakokonaisuus olisi selvemmin osana muuten melko sulkeutunutta tiemaisemaa. Valtatietä varten tehty maaston muokkaus ja valtatie pitkä suora alueen länsiosan halki on lähialueen maisemakuvassa hallitseva tekijä. Maiseman ainoa kauas erottuva maamerkki on masto Koivumäellä.

Maakunnallisesti arvokkaalla Anttolan kylän maisema-alueella on merkittäviä kulttuurihistoriallisia kohteita ja hyvin historialliset ominaispiirteensä säilyttäneitä osa-alueita. Maisema-alue on laaja-alainen ja monipuolinen kulttuurimaisema, jossa on kerroksia ja jäänteitä monista eri aikakausien toiminnoista. Maisema-alueen perusrakenteen muodostavat lukuisat moreenikumpareet ja niiden lähinnä etelärinteille raivatut pellot ja tilat. Asutusta kehystävät rehevät tuoreet kangasmetsät sekä koivukuviot. Maisema on hyvin pienipiirteistä ja kumpuilevaa, laajemmat näkymät avautuvat kaava-alueen ulkopuolisilta Kyllölänmäeltä ja Tynkkylänmäeltä sekä kaava-alueeseen kuuluvalla Koivumäeltä. Asutusrakenne on maisemallisesti löyhähkö. Maisema-alueella on sekä taajamamaisia asutuspiirteitä että agraarista maisemaa lomittain. Rautatie halkoo maisema-aluetta sen eteläosissa kaava-alueen ulkopuolella. Herttuala on entinen kestiekievaritalo.

Parhaiten kaava-alueella Anttolan kylämaiseman ominaispiirteitä kuvaavat ja kulttuurihistoriasta kertovat nykyisin toimivat maatilat rinnepeltoineen Mäkelässä ja laitumineen Herttualassa. Perinnereittikohteet opastauluineen ovat tärkeitä alueen historiasta kertovia paikkoja. Vanha Viipurintien linjaus kulkee maisema-alueen läpi ja sen läheisyydessä on muinaismuistoja ja muita merkittäviä kulttuuriympäristön kohteita. Vanha Viipurintie toimii osana kylän virkistysreittejä, mutta sen tarkempi opastaminen voisi tuoda lisäarvoa alueelle.

Kuva 2.10 Herttualan laitumet ovat säilyttäneet hyvin perinteisen maaseutumaiseman ilmettä. Uusi tie laitumien eteläpuolella sijoittuu sopuuhaisesti maisematilan reunavyöhykkeelle.

2.3 Luonnonympäristö

Kaava-alueen keski- ja pohjoisosissa luonto on peltoalueiden ja asutuksen pirstomaa. Kaava-alueen itä- ja länsiosat ovat metsäisempiä. Vallitsevia metsätyyppejä selvitysalueella ovat mustikkatyypin (MT) tuoreet kankaat ja käenkaali-mustikkatyypin (OMT) lehtomaiset kankaat. Puolukkatyypin kuivahkoja kankaita tavataan lähinnä kaava-alueen itäosissa. Lehtojen esiintyminen on keskittynyt kaava-alueen keski- ja eteläosiin. Selvitysalueen metsät ovat pääasiassa hoidettu- ja talousmetsiä.

Luontoarvoiltaan merkittävimpiä kohteita selvitysalueella ovat kaava-alueen keskiosissa sijaitseva Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelmaan kuuluva metsäalue, liito-oravan elinympäristöt, Vuorissuonmäen lähde, Muurahaismäen luonnontilaisenkaltaisen lahoppuustoinen metsä-alue (sijoittuu pääosin kaava-alueen ulkopuolelle) ja Lamminmäen niitty. Lisäksi kaava-alueella sijaitsee muun muassa useita huomionarvoisia lehtolaikkuja, joiden arvoa kuitenkin laskee puuston nuori ikä ja/tai heikentynyt luonnontila.

Osa kaava-alueen lehtolaikuista täyttää mahdollisesti metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön vaatimukset, samoin kuin Vuorissuonmäen lähteen välitön lähiympäristö. Vuorissuonmäen lähde on luonnontilaisena myös vesilain 2 luvun 11 §:n suojaama. Kallunmäen-Kirkkomäen alueella havaittujen liito-oravan (VU) lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen

tai heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla. Myös kulkuyhteydet lisääntymis- ja levähdyspaikkojen välillä tulisi turvata. Selvitysalueella esiintyy useita silmälläpidettäväksi luokiteltuja kasvilajeja alueellisesti uhanalaista (RT) korpisaraa sekä luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla rauhoitettua valkohedokkia.

Harvinaisten lajien elinympäristöt sekä arvokkaat luontotyyppikohteet suositellaan huomioimaan kaavassa luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeinä alueina tai jättämään ne rakentamisen ulkopuolelle, luontoselvityksen luvussa 4 esitettyjen maankäyttösuositusten mukaisesti (LIITE 3).

Arvokkaat luontotyyppikohteet ovat keskittyneet selvitysalueen eteläosaan, maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle, minne ei ole osoitettu rakentamista. Rakentamispaikat sijoittuvat intensiivisesti hoidettuihin talousmetsiin, metsänuudistusalueille tai peltoalueille, eikä rakentamisalueilla esiinny arvokkaita luontokohteita.

Osayleiskaavaa varten on laadittu kesällä 2012 erillinen luontoselvitys, joka on selostuksen liitteenä 3.

2.4 Rakennettu ympäristö

2.4.1 Yhdyskuntarakenne

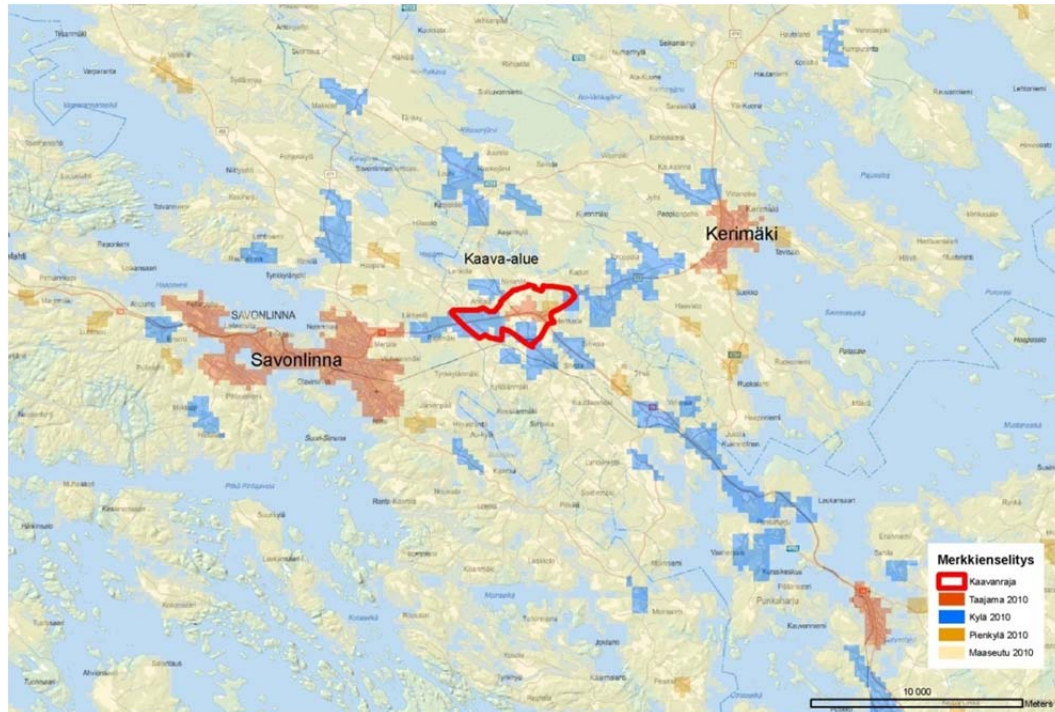
Suunnittelualueetta lähimpänä olevat taajamat ovat Kerimäen kunnan keskusta ja Savonlinnan keskusta, joihin molempiin on matkaa suunnittelualueelta noin 10 km.

Vuoden 2013 alusta Kerimäen kunta liittyy Savonlinnan kaupunkiin. Yhdyskuntarakenteellisesti Anttolan kylä on sijainniltaan, liikenneyhteyksiltään ja kunnallistekniikaltaan tulevan Savonlinnan kaupungin merkittävin kylä. Alue sijoittuu Savonlinnan, Kerimäen ja Punkaharjun taajamien väliin risteykseen. Kylän läpi kulkee VT 14, jossa on pikavuoroliikenne. Kevyenliikenteenreittiyhteys ulottuu Savonlinnan keskustaan. Laajemmassa mittakaavassa alue on valtakunnallisen rautatieliikenteen saavutettavissa sillä Kerimäen henkilöliikenteen rautatieasema sijoittuu aivan suunnittelualueen eteläpuolelle.

Kuva 2.11 Liikenneyhteydet suhteessa osayleiskaava-alueeseen.

Suomen ympäristökeskuksen ja Tilastokeskuksen tuottaman aineiston perusteella, myös kaava-alueen keskiosa, Päivärinteen ja Lukkalan alue lukeutuu taajama-alueeksi. Suunnittelualueen länsi- ja pohjoispuoli ovat kyläaluetta. Sylkky-järven länsipuoleinen alue kuuluu pienkyläalueeseen. Muuten suunnittelualue on maaseutualuetta.

Kuva 2.12 Suunnittelualueen sijainti muuhun yhdyskuntarakenteeseen YKR/SYKE.

Suunnittelualueen keskiosassa valtatie pohjoispuolella koulun ympäristössä sekä alueen itäosassa on tiiveimmin asuttua aluetta. Uudisrakentamista on muodostunut viime vuosina kaava-alueen itäosaan. Yleisin asumismuoto on yhden perheen omakotitalo. Suunnittelualueen keskeisellä kyläalueella on 3 rivitaloa.

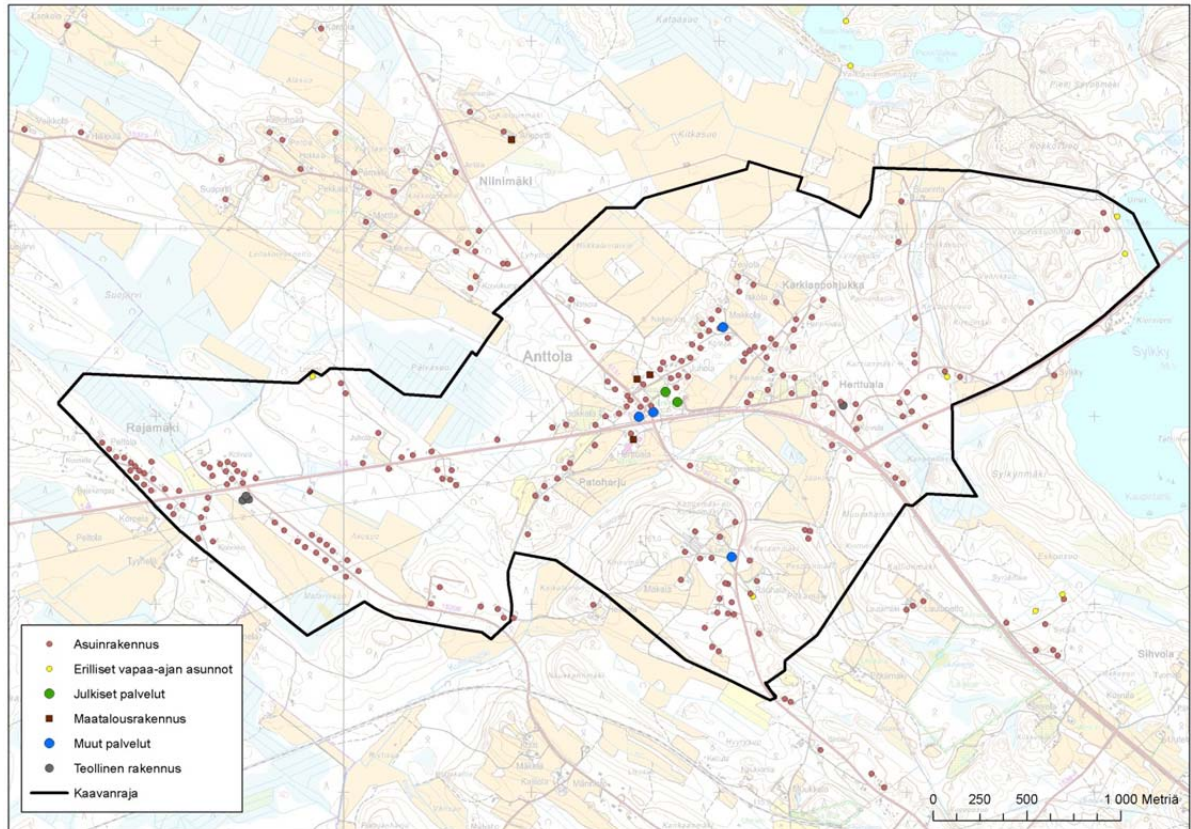
2.4.2 Väestö ja asuminen

Kerimäen ja Punkaharjun kunnat yhdistyvät Savonlinnan kaupunkiin vuoden 2013 alussa. Yhdistymisen jälkeen uudessa Savonlinnan kaupungissa on 36 854 asukasta. Tilastokeskuksen tietojen mukaan Savonlinnan seudun asukasmäärä on vähentynyt 1990 luvulta saakka ja tulee ennusteen mukaan vähenemään jatkossakin.

Kerimäen kunnan tavoitteena on lisätä asukkaiden määrää houkuttelemalla asukkaita mm. Anttolan kylän kaltaisilla rakennuspaikoilla, joiden hinta on kohtuullinen, tontinkoko suuri, rakentaminen melko vapaata, mutta sijainti yhdyskuntarakenteen ja yhdyskuntatekniikan kannalta hyvä.

Kerimäen kunnassa on 5 648 asukasta (30.1.2011). Anttolan kylän alueella on n. 400 kotitaloutta ja 1000 asukasta. Kaavamuuotosalueella on noin 160 vakituista asuntoa ja muutama loma-asunto. Kaavamuuotosalueella asukkaita on arviolta noin 400 kpl. Anttolan kylän rakentamispaine on viime vuosina ollut hieman alle 5 uutta asuinrakennuspaikkaa vuodessa. Kunta on suhtautunut alueen uudisrakentamiseen myönteisesti, joten lähes kaikki haetut rakennusluvut on kunnan osalta hyväksytty.

Kerimäen kunnan loma-asukkaat ovat sijoittuneet pääosin vesistöjen äärelle.

Kuva 2.13 Rakennukset

2.4.3 Palvelut, työpaikat ja elinkeinotoiminta

Kaava-alueella toimii vuonna 1958 valmistunut peruskorjattu alakoulu sekä vuonna 2011 rakennettu päiväkoti. Anttolan kylän koulu on Kerimäen toiseksi suurin koulu. Koulu ja päiväkoti sijaitsevat keskeisellä paikalla Anttolan kylässä lähellä Savonlinnantien ja Silvolantien risteystä. Alakoulussa oli keväällä 2012 noin 110 oppilasta, joka on lähellä koulun kapasiteettia. Päiväkodin kapasiteetti on 42 ja päiväkoti oli vuoden 2012 keväällä täynnä. Koulun urheilualueet ja puisto muodostavat kylän lähiliikuntapaikan. Koulun yhteydessä toimii myös iltapäiväkerho 1. ja 2. luokan oppilaille. Päiväkodissa toimii vuoro hoito. Lisäksi Anttolassa on perhepäivähoitajia.

Alueella toimii kioski/kyläkauppa, jossa on myös lounasravintola ja asiamiesposti. Muut kaupalliset palvelut ja terveydenhuollon peruspalvelut löytyvät Kerimäen kunnan keskustasta. Erikoiskaupan palvelut ovat Savonlinnan kaupungin keskustassa. Suunnittelualueelta on noin 5 km:n matka lähimpään vähittäiskaupan suuryksikköön, joka sijaitsee Savonlinnassa. Kerimäen kunnan liittyessä Savonlinnan kaupunkiin tulevat kunnalliset palvelut kyläläisten osalta luultavasti olemaan Savonlinnassa.

Alueella kulkee kirjastoauto, jolla on pysäkkejä myös Anttolan kylän alueella. Kansalaisopisto Purvesi-opiston toimintaa on myös Anttolassa.

Anttolan kylän ollessa Punkaharjun, Kerimäen ja Savonlinnan risteämiskohdassa on alue julkisen liikenteen palvelujen kannalta hyvin tavoitettavissa. Kaava-alueen eteläpuolella on lisäksi juna-asema, josta on kiskobussilla järjestetty yhteys Parikkalasta Savonlinnaan.

Alueella toimii Anttolan seudun kyläyhdistys ry, joka on toimijana mukana ajankohtaisissa kyläkoskeissa asioissa sekä järjestää erilaisia kylätapahtumia, ohjattua toimintaa ja retkiä. Lisäksi alueella toimii Silvola-Anttolan maaseutunaiset ry, joka järjestää myyjäisiä, maalaistorityypistä toimintaa, retkiä ja kädentaitojen kursseja sekä talkoita. Lisäksi kylällä toimii jalkapalloseura ja metsästysseuroja.

Lähellä kaava-aluetta Anttolan kylän alueella on lisäksi lomakylä, golfrata ja uimaranta.

Seurantalo Nousula sijaitsee Silvolassa. Rakennus on rakennettu 50-60-lukujen vaihteessa. Nousula on kyläläisten keskeinen kokoontumispaikka. Nousulassa järjestetään tapahtumia, mm. tansseja ja yleisötilaisuuksia. Lisäksi tiloja vuokrataan kerhotoimintaan.

Anttolan kylässä on lisäksi pienyritystoimintaa.

2.4.4 Virkistys

Alueella on laajoja rakentamattomia maatalousalueita, jotka toimivat jokamiehenoikeudella virkistyskäytössä. Kaava-alueen eteläosassa Kallunmäen alueella on kuntorata ja koulun yhteydessä on lähiluukuntapaikka.

2.4.5 Liikenne

Maantiet osayleiskaavan alueella ovat alueen läpi kulkeva valtatie 14 (Savonlinnantie), kantatie 71 (Anttolantie), yhdystie 4413 (Silvolantie), yhdystie 4731 (Ruokojärventie) ja yhdystie 15206 (Tynkkylänmäentie).

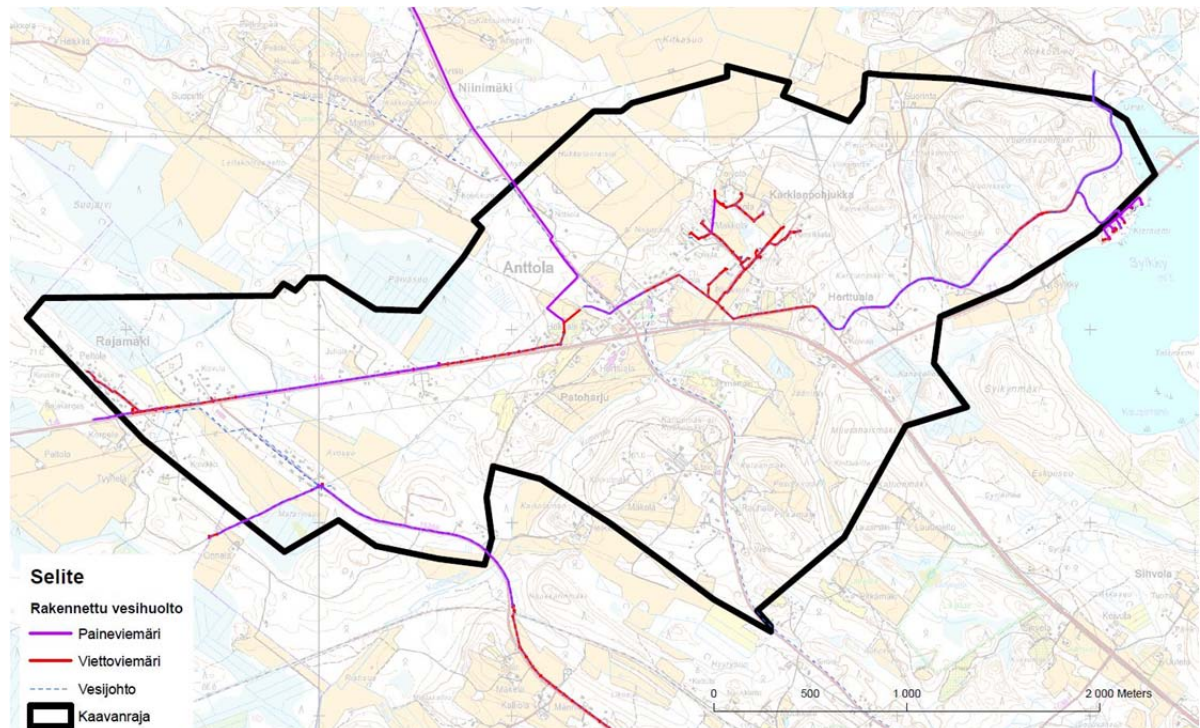
Valtatielle 14 välille Rajamäki – Herttua on laadittu aluevarausuunnitelma vuonna 2009. Suunnitelman ensimmäinen vaihe on toteutettu. Toinen vaihe on pidemmän tähtäimen tavoitteita, jonka toteuttamisaikataulusta ei ole tietoa. Ensimmäiseen vaiheeseen kuului kevyenliikenteen yhteyksien sekä kulkuteiden ja liittymien järjestelyt. Toiseen vaiheeseen kuuluu yleistenteiden välisten liittymien, ohituskaistojen ja melusuojausten rakentaminen. (LIITE 4). Anttolan kylästä on kevyenliikenteenväylä Savonlinnan keskustaan.

Kaava-alueen eteläpuolella on Kerimäen asema, jonka kautta on raideliikenneyhteys valtakunnanverkkoon Parikkalan kautta.

2.4.6 Tekninen huolto ja erityistoiminnot

Vesihuollosta Kerimäellä vastaa Itä-Savon Vesi Oy, jonka omistaa Kerimäen kunta ja Suur-Savon Sähkö Oy. Anttola on Kerimäen vesihuollossa keskeinen paikka, sillä Anttolan kautta syötetään puhdas vesi pohjavesiharjasta Louhen Keplakolta kirkonkylälle ja Anttolasta haarautuu viemäri- linja Savonlinnan suuntaan, jonka Pihlajaniemen puhdistamolle jätevedet johdetaan.

Kaava-alueella kulkee kattava vesi- ja viemäriverkosto, jonka kapasiteetti mahdollistaa alueen lisärakentamisen.

Kuva 2.14 Vesihuolto

Kerimäen kunnassa on voimassa Savonlinnan seudun kuntien yhteiset jätehuoltomääräykset, joiden mukaan jokaisen asuinalueen on liityttävä järjestettyyn jätteenkuljetukseen joko omana taloutena tai yhdessä muiden talouksien kanssa. Biojäte eli maatuva jäte on kompostoitava itse tai liityttävä paikkakunnalla järjestettyyn biojätteen erilliskeräykseen.

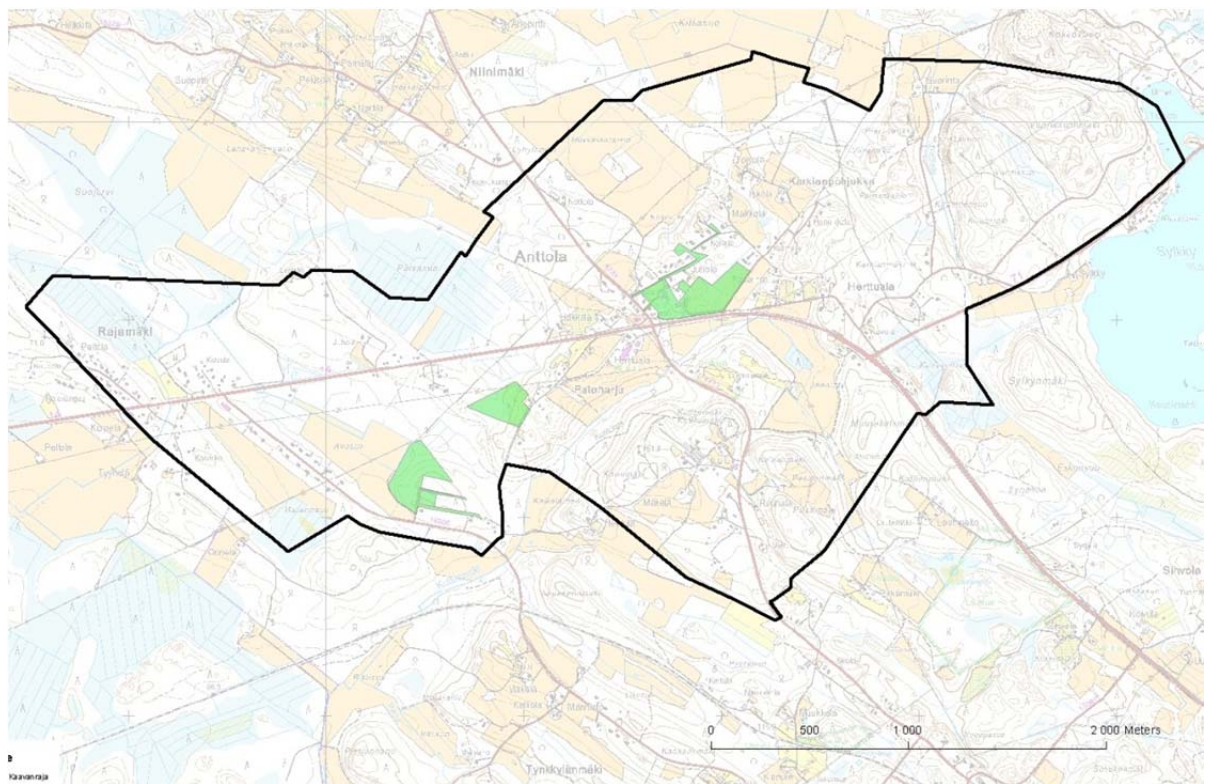
Hyötykeräyspiste / ekopiste sijaitsee päiväkodin paikoitusalueen vieressä.

2.4.7 Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Valtatien 14 varsi on liikennemelualuetta. Suunnittelualueen koilliskulmassa kaava-alueen ulkopuolella kulkee pohjavesialueen raja. Alueella on toiminut huoltoasema, jonka alueella saattaa olla mahdollisesti pilaantunutta maa-ainesta.

2.4.8 Maanomistus

Suunnittelualueen tontit ovat pääosin yksityisten omistuksessa. Tämän lisäksi Kerimäen kunta omistaa joitakin maa-alueita.

Kuva 2.15 Kerimäen kunnan maanomistus

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (Valtioneuvoston päätös 30.11.2000) ovat saaneet lainvoiman 26.11.2001 ja niiden muutokset ovat tulleet voimaan 1.3.2009. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on ryhmitelty asiasisällön perusteella seuraaviin kokonaisuuksiin, joista neljä ensimmäistä koskee suunnittelualuetta.

1. Toimiva aluerakenne
2. Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
3. Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
4. Toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto
5. Helsingin seudun erityiskysymykset
6. Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet

Tarkemmin konkretisoituna VAT:n mukaisia huomioitava asioita ovat: lähtökohtana tulee olla perusteltu väestönkehitysarvio, edistää yhdyskuntarakenteen kehittämistä ja eheyttää sitä, on huomioitava jätevesihaittojen ehkäisy, hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamien käyttöön ja laajoja metsäalueita ei tule pirstoa.

3.2 Seudulliset suunnitelmat

3.2.1 Savonlinnan seudun aluerakennemalli

Kerimäen ja Punkaharjun kunnat yhdistyvät Savonlinnan kaupunkiin vuoden 2013 alussa.

Savonlinnan seudulla on käynnissä aluerakennemallityö, jonka tavoitteena on luoda strateginen perusta kuntien yhteisten ja omien maankäyttösuunnitelmien pohjaksi. Rakennemallityössä tutkitaan ja vertaillaan vaihtoehtoja alueidenkäytön järjestämiseksi ja osoitetaan maankäytön kehittämisen painopistealueet. Työssä laaditaan perusta kuntien omille ja yhteisesti laadittaville maankäyttösuunnitelmille. Suunnittelualueeseen kuuluvat Enonkoski, Heinävesi, Kerimäki, Punkaharju, Puumala, Rantasalmi ja Savonlinna.

Rakennemallivaihtoehtojen laadinta on käynnistynyt vuoden 2012 alkupuolella ja rakennemalli toteuttamisohjelmineen arvioidaan valmistuvan vuodenvaihteessa 2012-2013.

Rinnakkain aluerakennemallin kanssa laaditaan Savonlinnan seudun liikenneturvallisuussuunnitelmia ja Savonlinnan seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa.

Anttolan osayleiskaavamuutosta on laadittu yhtäaikaaisesti ja yhteistyössä rakennemallityön kanssa. Osayleiskaavavarkaisua on yhteen sovitettu rakennemalliin mm. Kerimäen kunnassa järjestetyssä kaavoitusseminaarissa 3.9.2012 sekä Savonlinnassa järjestetyssä aluerakennemalliseminaarissa 5.9.2012, joissa Anttolan osayleiskaavan kaavanlaatija oli läsnä.

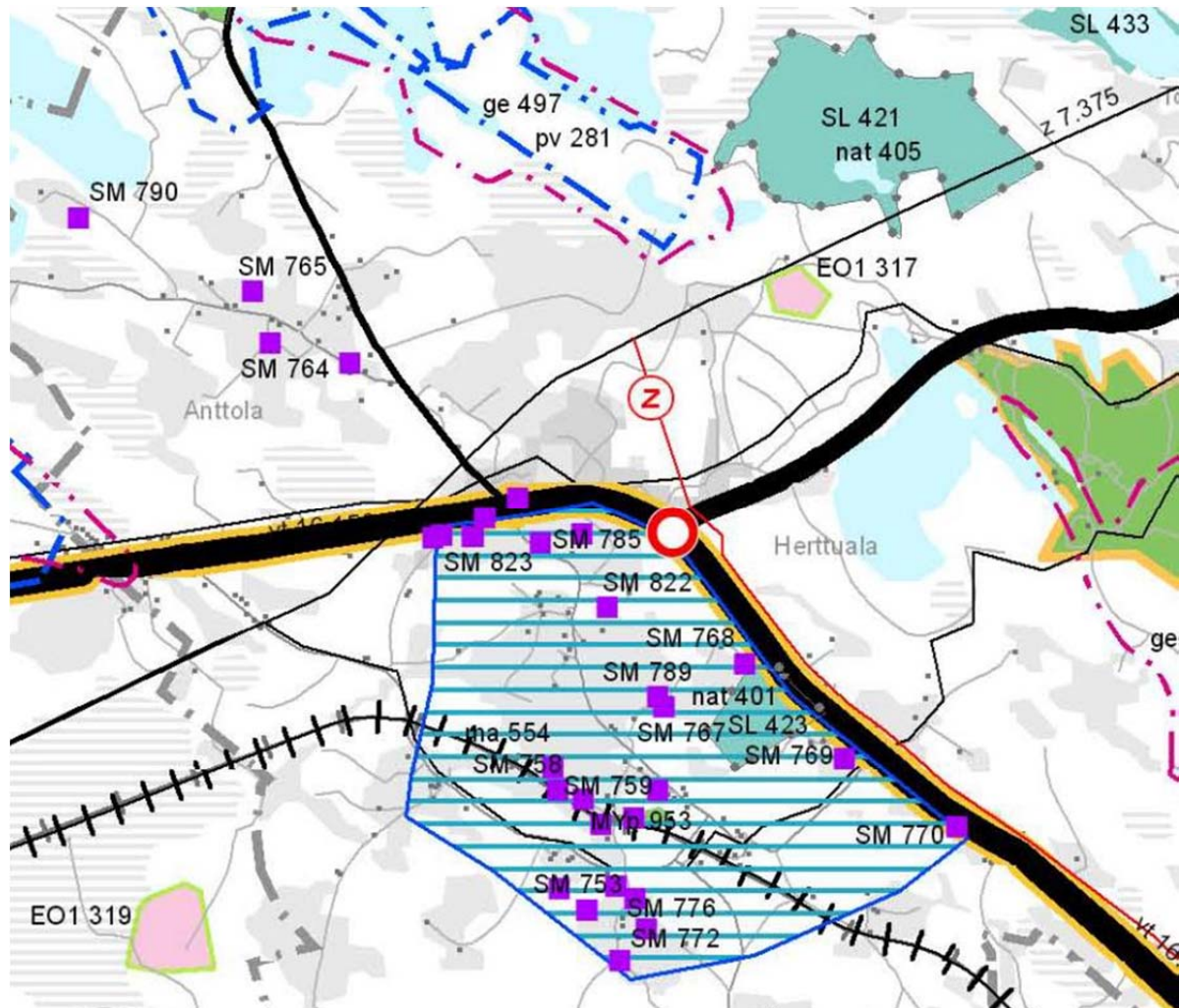
Rakennemallityössä on esitetty ennen Anttolan osayleiskaavaluonnosvaihetta kolme vaihtoehtoista rakennemallivaihtoehtoa, jotka on esitetty selostuksen liitteessä 5.

3.3 Maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa Etelä-Savon maakuntakaava, joka on vahvistettu ympäristöministeriössä 4.10.2010.

Maakuntakaavassa suunnittelualueen läpi on osoitettu nykyinen valtatie 14 sekä nykyinen ja uusi voimalinja (z). Savonlinnantien, Anttolantien ja Punkaharjuntien risteykseen on osoitettu uusi eritasoliittymä. Valtatien eteläpuolella Kirkkomäen alue on osoitettu kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi (ma). VT 14 on osa vihreänkullan kulttuuritietä, joka on osoitettu maakuntakaavassa omalla merkinnällään. Alueella on lisäksi muinaismuistokohteita. Suunnittelualueen eteläpuolelle on osoitettu olemassa oleva junarata.

Maakuntakaavan kulttuuri- tai kylämaiseman kannalta suojeltavia kohteita Anttolan seudulla ovat Silvolan asema ja tilat Kalliola (Tynkkylänmäellä), Mäkelä, Rouhiala ja Herttua. Natura-alueeksi on määritelty Lautalammen metsä, Savonsuo sekä Pyörissalo.

Kuva 3.1 Ote maakuntakaavasta.

Etelä-Savossa on vireillä 1. vaihemaakuntakaavan laatiminen. Vaihemaakuntakaavassa täydennetään Etelä-Savon voimassaolevaa maakuntakaavaa tuulivoimatuotantoon soveltuvien alueiden osalta. Tavoitteena on selvittää maakuntakaavatasolla yleiset edellytykset tuulivoimapuistojen sijoittumiselle ja osoittaa kaavakartalla selvitysten perusteella havaitut tuulipuistoiksi parhaiten soveltuvat alueet.

3.3.1 Tuulisuusselvitys

Maakuntakaavatyön pohjaksi on laadittu taustaselvitys, jossa selvitettiin maakunnan tuulivoimapotentialia. Selvityksessä todetaan Kerimäen Anttolan liittyvän Pihlajaveden vesistöalueen tuulisuusvyöhykkeeseen. Alue sijoittuu Käärmelahtea ja kaatopaikan ympäristöä kauemmaksi itään Pihlajavedestä ja se muodostuu rakentamattomasta yhtenäisestä mäki-alueesta. Kerimäen Anttolan osayleiskaava-alue sijoittuu kokonaan tuulivoimaselvityksessä tutkittavan alueen ulkopuolelle.

3.4 Yleiskaava

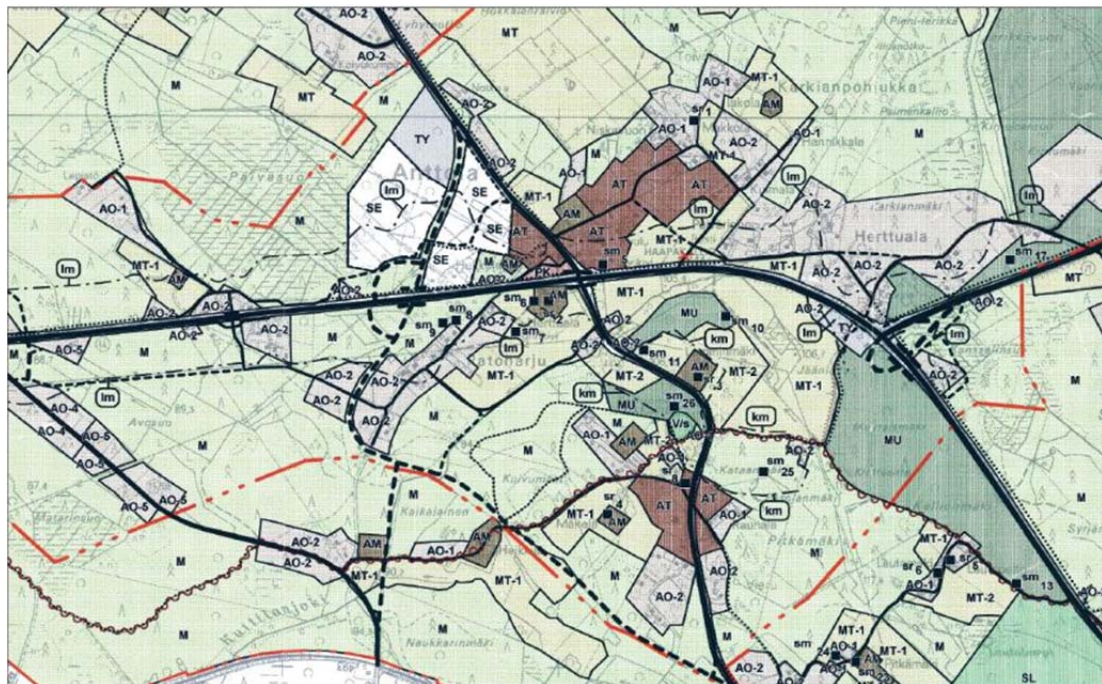
Voimassa oleva osayleiskaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 14.12.1999 ja lisäksi keskeinen osa osayleiskaavan alueesta alistettiin Etelä-Savon ympäristökeskuksen vahvistettavaksi

7.6.2002. Nyt laadittavana olevan osayleiskaavan suunnittelualueen rajaus noudattaa pääosin oikeusvaikutteisen osayleiskaavan rajausta täydennettynä pienellä lisäalueella.

Voimassa olevassa osayleiskaavassa suunnittelualueella on seuraavia aluevarauksia ja merkintöjä.

- Kyläkeskuksen (AT), erillispientalojen (AO) ja maatilojen talouskeskuksen alueet (AM) sekä loma-asuntoalue (RA)
- Ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten alue (TY)
- Maatalousalue (MT) sekä maa- ja metsätalousvaltaiset alueet (M, MU)
- Selvitysalue (SE)
- Liikennemelualue valtatie ympäristössä (lm)
- Kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävä alue (km), muinaismuistokohteita (sm) ja rakennussuojelukohteita (sr)
- Virkistysalue, jolla ympäristö säilytetään (V/s), uimaranta (VV)
- Kulttuurihistoriallinen reitti

Nykyisessä kaavakartassa ja kaavamääräyksissä ei ole esitetty kuinka paljon rakentamista millekin alueelle on tarkoitettu. Kaavaselostuksessa on annettu tähän liittyvä aluekohtaisia määriä, mutta määrät eivät ole juridisesti sitovia.

Kuva 3.2 Ote yleiskaavasta. Punaisella rajatun alueen sisällä kaava on oikeusvaikutteinen.

3.5 Asemakaava

Alueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja.

3.6 Rakennusjärjestys

Kerimäen kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 14.11.2001.

Savonlinnan kaupungin rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.1.2011.

3.7 Pohjakartta

Osayleiskaavan pohjakarttana käytetään maanmittauslaitoksen peruskarttaa vuodelta 2012.

3.8 Muuta huomioitavaa

Anttolan kylä on valittu Etelä-Savon vuoden kyläksi vuonna 2012. Perusteluina valinnalle oli mm. seuraavat:

- Kylä on vaikuttanut pitkäjänteisesti palvelujen ja infran puolesta.
- 2011 valmistunut kyläsuunnitelma on laaja ja kunnianhimoinen ja se on jo vaikuttanut mm. siten, että uusia yrityksiä on perustettu.
- Kylä tiedottaa aktiivisesti.
- Tilaisuuksia järjestetään runsaasti kaiken ikäisille.
- Kylän toimijat osallistuvat maakunnalliseen kylätoimintaan sekä Kerimäen kylien yhteistoimintaan.

3.9 Selvitykset

Yleiskaavan tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaan perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Asiat tulee selvittää tarpeellisissa määrin suhteessa siihen mitä kaavalla ollaan tekemässä. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaava aiheuttaa vaikutuksia (MRL 9 § ja 39 §).

3.9.1 Aiemmat selvitykset ja suunnitelmat

- Kerimäen Anttolan seudun kyläsuunnitelma
- Anttolan osayleiskaavan aineisto
- Valtatien 14 parantaminen välillä Rajamäki – Herttua, aluevarausuunnitelma
- Alueellinen vesihuoltosuunnitelma
- Museoviraston muinaisjäännösrekisteri
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY

3.9.2 Kaavan laadintavaiheessa tehdyt selvitykset

- Luontoselvitys ja liito-oravaselvitys (kaavaselostuksen liitteenä)
- Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys (sisältö kohdassa 2.2.)
- Maanomistajakysely

3.9.3 Maanomistajakysely

Kaavatyön alkuvaiheessa, touko-kesäkuussa 2012 tehtiin maanomistajakysely. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää maanomistajien halukkuutta muodostaa uusia asuinrakennuspaikkoja omistamilleen maa-alueilleen sekä muita mahdollisia toiveita kaavoitukselle. Rakennuspaikkojen muodostamisen osalta kysyttiin myös aikataulua mahdolliselle rakentamisen toteuttamiselle.

Kirjeitä postitettiin maanomistajille yhteensä noin 200 kpl. Vastauksia saatiin yhteensä 21 kpl. Toivomukset liittyivät pääasiassa uusien rakennuspaikkojen sijoittamiseen. Liitteenä 6 on esitetty kartta, josta selviää maanomistajien toiveet uusien asuinrakennuspaikkojen osalta. Rakennuspaikkoja toivottiin yhteensä noin 75 kpl ja niiden painopiste oli kaava-alueen itäosassa. Kun tähän lisättiin Kerimäen kunnan maa-alueilleen toivotut rakennuspaikat, kokonaismäärä uusille rakennuspaikoille oli noin 90 kpl. Uusien rakennuspaikkojen toivomukset sijoittuvat pääasiassa rakennetun viemäroinnin läheisyyteen ja ovat hyvin yhdenmukaisia voimassa olevan yleiskaavan kanssa.

Muut kuin uusiin rakennuspaikkoihin liittyvät toiveet olivat vähäisiä. Kaava-alueen kaakkoisosassa toivottiin tiloja rajattavaksi kaava-alueen ulkopuolelle. Tällä pyrittiin turvaamaan se, että kaavan myötä ei pakotettaisi tiloja liittymään viemärointiin. Karkianpohjukassa toivottiin tilan peltojen säilyttämistä avoimena ja rakentamisen ulkopuolella maisema-arvoista johtuen.

Erillinen maanomistajakysely postitettiin myös kaava-alueen pohjoispuolelle Niinimäen alueen maanomistajille. Tämän tarkoituksena oli selvittää onko Niinimäen aluetta tarpeen ottaa kaava-alueeseen mukaan. Alueen maanomistajat eivät kuitenkaan esittäneet toiveita, joten Niinimäen aluetta ei otettu mukaan kaavamuutosalueeseen.

3.9.4 Rakennusoikeuslaskelma

Laadittaessa Anttolan kylän kaltaisille alueille osayleiskaavaa, joka oikeuttaa suoriin rakennuslu-piin, on huomioitava, että maanomistajat tulevat tasapuolisesti kohdelluiksi. Tämä siksi, että usein maanarvo hieman nousee, jos se osoitetaan kaavassa rakennuspaikaksi. Tasapuolisen koh-telun turvaamiseksi on laadittu rakennusoikeuslaskelma. Laskelman merkitys ei ole niin vahva kuin rantayleiskaavoissa laaditut emätilatarkasteluun perustuvat laskelmat, koska ranta-alueiden vapaana säilyminen on merkityksellisempää. Anttolan osayleiskaavassa laskelma antaa ennem-minkin suuntaa tasapuoliselle kohtelulle.

Laskelmasta on voitu erityistapauksissa poiketa eli kaavassa on voitu laskelmasta huolimatta osoittaa rakennuspaikka, mikäli tila sijoittuu poikkeuksellisen hyvin rakentamiseen infrastruktuu-rin, sijainnin, maiseman, luonnonolojen ja liikenteen kannalta. Laskelmasta on myös poikettu, mikäli lohkomisasiakirjojen perusteella on voitu osoittaa, että rakentamaton, mutta lohkottu kiin-teistö on aikanaan lohkottu rakennuspaikaksi. Toisaalta kaavassa on voitu olla osoittamatta ra-kennuspaikkaa, mikäli em. asiat ovat pahasti ristiriidassa rakennuspaikan merkitsemisen kanssa tai maanomistaja ei ole toivonut uutta rakennuspaikkaa.

Laskelma on laadittu siten, että tilalle muodostuu rakennusoikeutta, mikäli sillä on pinta-alaa alle 300 metrin etäisyydellä rakennetusta viemäristä. Mitä suurempi pinta-ala tällä alueella on, sitä enemmän muodostuu rakennusoikeutta. Rakennusoikeutta muodostuu tällä alueella 0,3 raken-nuspaikkaa / hehtaari. Rakennusoikeutta ei kuitenkaan muodostu rakentamiseen soveltumatto-milta alueilta kuten suoalueita ja kaavassakin osoitetulta valtatie 14 melualueelta.

Laskelmassa on huomioitu lisäksi kunkin tilan käytetty rakennusoikeus ns. emätilaperiaatteen mukaisesti. Leikkausvuotena on käytetty vuotta 1990, koska tämän jälkeen alueelle on ryhdytty erityisesti muodostamaan rakennuspaikkoja.

Rakennusoikeuslaskelmasta on tehty useampia vaihtoehtoisia laskelmia, jotta uudisrakentamisen määrä on saatu kohtuulliseksi ja sijoittumaan tarkoituksenmukaisesti. Laskelma on tehty tilakoh-taisesti eikä rakennusoikeutta ole siirrelty saman maanomistajan tilalta toiselle.

Ranta-alueelle ei ole tarkoitus osoittaa uusia rakennuspaikkoja. Sylkyntien varteen osoitetut uu-det rakennuspaikat on katsottu olevan ranta-alueen ulkopuolella, koska Kerimäentien ja Sylkyn-tien on katsottu kaventavan ranta-alueita tavanomaisesta 200 metristä. Työn alussa karttatar-kastelun perusteella voitiin todeta, että kaava-alueen tilojen rantarakennusoikeudet on käytetty. Tämän johdosta ranta-alueen osalta erillistä mitoitusselvitystä ei ole katsottu tarpeelliseksi laatia.

Laskelman perusteella uutta rakennusoikeutta muodostuu erityisesti rakentamattomille alueille, jonne on rakennettu viemärointi ja joka on rakennuskelpoista. Laskelma antaa uutta rakentamis-ta merkittävästi kaava-alueen itäosaan, jonne myös maanomistajat olivat uusia rakennuspaikkoja pääasiassa toivoneet.

Liitteenä 7 on esitetty kartta, josta ilmenee kuinka paljon kullakin emätilalla on jäljellä olevaa ra-kennusoikeutta mitoitettavalla alueella.

4. OSAYLEISKAAVAN TAVOITTEET

4.1 Yleiset osayleiskaavoitukselle asetetut tavoitteet

Yleiset yleiskaavoitukseen liittyvät tavoitteet tulevat maankäyttö – ja rakennuslaista. Tärkeimpänä tavoitteena on järjestää maankäyttöä ja rakentamista siten, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä. Lisäksi suunnittelussa tulee turvata jokaisen osallistumismahdollisuus ja suunnittelun asiantuntemuksen monipuolisuus (MRL 1 §).

4.2 Kunnan asettamat tavoitteet

Kunta on asettanut tavoitteeksi päivittää voimassa olevaa yleiskaavaa siten, että se vastaa nykytilanteen tarpeita ja antaa mahdollisuuden Anttolan kylän kehittämiseksi. Vireilletulovaiheessa kunnan ajatuksena oli, että yleiskaava mahdollistaisi alueelle noin 100 uutta asuinrakennuksen rakennuspaikkaa. Asemakaavaa alueelle ei Kerimäen kunnan mukaan ole tarkoitus laatia.

Kerimäen kunnan tavoitteena on myös, että maanomistajien esittämät toiveet kaavan vireilletulovaiheessa määrittelisivät kaavan sisältöä vahvasti, koska rakennuspaikkoja oli toivottu kohtuullinen määrä ja ne sijoittuivat pääosin tarkoituksenmukaisille paikoille.

4.3 Suunnittelutilanteesta johdetut tavoitteet

4.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet täsmentävät maankäyttö- ja rakennuslain yleisiä tavoitteita ja niistä johdettuja kaavojen sisältövaatimuksia valtakunnallisesta näkökulmasta. Yleiskaavassa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista (MRL 24 §). Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu yleistavoitteisiin ja erityistavoitteisiin. Anttolan osayleiskaavassa oleellisia näistä ovat:

- Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
  - Alueidenkäytöllä edistetään yhdyskuntien ja elinympäristöjen ekologista, taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyttä. Olemassa olevia yhdyskuntarakenteita hyödynnetään sekä eheytetään kaupunkiseutuja ja taajamia a. Taajamia ehytetessä parannetaan elinympäristön laatua.
  - Yhdyskuntarakennetta kehitetään siten, että palvelut ja työpaikat ovat hyv in eri väestöryhmien saavutettavissa ja mahdollisuuksien mukaan asuinalueiden läheisyydessä siten, että henkilöautoliikenteen tarve on mahdollisimman vähäinen.
  - Liikenneturvallisuutta sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parannetaan.
  - Alueidenkäytöllä edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä osoittamalla elinkeinotoiminnalle riittävästi sijoittumismahdollisuuksia olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen. Runsaasti henkilöliikennettä aiheuttavat elinkeinoelämän toiminnot suunnataan olemassa olevan yhdyskuntarakenteen sisään tai muutoin hyvien joukkoliikennedyhteyksien äärelle.
  - Kaupunkiseutujen työssäkäyntialueilla varmistetaan alueidenkäytölliset edellytykset asuntorakentamiselle ja sen tarkoituksenmukaiselle sijoittumiselle sekä hyvälle elinympäristölle.
  - Kaupunkiseutuja kehitetään tasapainoisina kokonaisuuksina siten, että tukeudutaan olemassa oleviin keskuksiin. Keskuksia ja erityisesti niiden keskusta-alueita kehitetään monipuolisina palvelujen, asumisen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueina.
  - Alueidenkäytön suunnittelussa on maa-seudun asutusta sekä m atkailu- ja muita vapaa-ajan toimintoja suunnattava mahdollisuuksien mukaan tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa sekä infrastruktuurin hyväksikäyttöä.

- Alueidenkäytössä kiinnitetään erityistä huomiota ihmisten terveydelle aiheutuvien haittojen ja riskien ennalta ehkäisemiseen ja olemassa olevien haittojen poistamiseen.
- Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
  - Viranomaisien laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina. Valtakunnallisesti arvokkailla kohteilla ja alueilla on alueidenkäytön sovellettava niiden historialliseen kehitykseen.
  - Luonnon monimuotoisuuden säilyminen.
- Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto
  - Liikennejärjestelmiä suunnitellaan ja kehitetään kokonaisuuksina, jotka käsittävät eri liikennemuodot ja palvelevat sekä asutusta että elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Liikennejärjestelmä ja alueidenkäyttö sovitetaan yhteen siten, että vähennetään henkilöautoliikenteen tarvetta ja parannetaan ympäristöä vähän kuormittavien liikennemuotojen käyttöedellytyksiä. Erityistä huomiota kiinnitetään lisäksi liikenneturvallisuuden parantamiseen. Tarvittaviin liikenneyhteyksiin varaudutaan kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia pääliikenneyhteyksiä ja verkostoja.

Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet on huomioitu yleiskaavan tavoitteita laadittaessa.

4.3.2 Maakuntakaava

Maakuntakaavasta merkittävin asia on huomioida siinä osoitettu kulttuurimaisema-alue, muinaisjäännökset, uusi eritasoliittymä, sähkölinja sekä vihreäkullan kulttuuritie.

4.3.3 Yleiskaava

Kaavamutoksella muutetaan voimassa olevaa yleiskaavaa, eikä alueella ole voimassa muuta yleiskaavaa, joka ohjaisi yleiskaavan muutosta.

4.4 Suunnittelualueen ominaisuuksista selvitysten perusteella johdetut tavoitteet

Suunnittelussa hyödynnetään rakennettua ja suunniteltua infrastruktuuria eli viemäröintiä, vesijohtoja, kevyenliikenteen väyliä, tiestöä ja palveluja sekä alueen sijaintia suhteessa ympäröivään yhdyskuntarakenteeseen ja liikenneväyliin. Nämä luovat edellytyksiä ja toisaalta tarpeita sille, että infrastruktuurilla on käyttäjiä ja niitä saadaan myös lisää. Alueella on myös kysyntää, koska alueen tonttien hinnat ovat kohtuulliset ja antavat tätä kautta mahdollisuuden omakotitaloasumiseen pienemmillä taloudellisilla resursseilla.

Maanomistajakyselyn perusteella uusia asuinrakennuspaikkoja oli toivottu noin 75 kpl ja ne sijoituivat tarkoituksenmukaisille paikoille. Laadittu rakennusoikeuslaskelma antoi uusia asuinrakennuspaikkoja noin 50 kpl. Rakennuspaikat sijoituivat melko pitkälle maanomistajien esittämien toiveiden mukaisesti. Tämän perusteella osayleiskaavatyötä ohjaava toimikunta päätti, että kaava laaditaan mahdollisimman pitkälle maanomistajakyselyn tulosten mukaisesti.

Suunnittelualueen rakentamispaineen ollessa alle 5 uutta asuinrakennusta vuodessa, saman tahdin jatkuessa suunnittelualueella olisi uusia asuinrakennuksia 10 vuoden kuluttua n. 50 nykyistä enemmän. Osayleiskaava oikeuttaa suoriin rakennuslupiin 10 vuoden ajan. Kaavaratkaisun tavoitteena on ollut, että kaavalla mahdollistetaan tämä kehitys. Tällöin kaavassa osoitettuja rakennuspaikkoja tulisi olla hieman enemmän, koska kaikki maanomistajat eivät todennäköisesti myy tai rakenna rakennuspaikkoja ollenkaan.

Aluetta ei ole tarkoitettu asemakaavoitettavaksi ja rakentamisväljyys tulee jäädä riittäväksi. Lisäksi alueella on maisemallisia arvoja, joka osaltaan määrittelee rakentamisen sijoittumista.

Savonlinnan seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä tulee parantaa, joten kaavaratkaisun tulee tukea joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Alueen sijoittuessa pääteiden risteysalueelle on joukkoliikenteen kehittämiseen hyvät mahdollisuudet.

4.5 Kaavan aloitusvaiheessa saadun palautteen perusteella asetetut tavoitteet

4.5.1 Viranomaisilta saatu palaute

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelussa esiin nousseita asioita olivat uusien asuinrakennuspaikkojen kokonaismäärä. Etelä-Savon ELY-keskuksen mukaan suoraan rakennuslupaan oikeuttavien rakennuspaikkojen määrä ei saisi olla suurempi kuin olemassa olevien asuinrakennuspaikkojen lukumäärä. Tämä ohjeistus on tullut ympäristöministeriöstä.

ELY-keskus piti lisäksi tärkeänä, että kulttuurihistorialliset arvot selvitetään riittävässä määrin ja huomioidaan kaavaratkaisussa.

Maakuntaliiton mukaan olisi maakuntakaavan vastaista osoittaa alueelle niin tiivistä rakentamista, joka vaatisi asemakaavan laatimista, sillä maakuntakaavassa alueelle ei ole osoitettu taajamamerkintää.

Liikenteen osalta kaavassa tulee huomioida VT 14 varten tehty aluevarausuunnitelma ja tiet tulee osoittaa kaavassa viivamerkinnoin aluevarausmerkintöjen sijaan.

Savonlinnan kaupungin virkamiesten mukaan kaavaratkaisussa tulee huomioida Savonlinnan seudun aluerakennemallin laadinta siten, että odotetaan siitä saatuja tuloksia.

4.5.2 Osallisilta saatu palaute

Osallisten tavoitteet ovat tulleet esiin maanomistajakyselyssä ja niitä on otettu huomioon nähtäville asetettavaan kaavaluonnokseen.

5. OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Osayleiskaavan hallinnolliset vaiheet on esitetty luvussa 1. *Tiivistelmä.*

5.1 Osayleiskaavan suunnittelun tarve

Osayleiskaava on käynnistetty Kerimäen kunnan aloitteesta Anttolan kylän kehittämiseksi. Kylä on katsottu tarpeelliseksi kehittää sen sijoituessa liikenteellisesti ja sijainniltaan erinomaiselle paikalle. Alueella on myös kysyntää uusille omakotitonteille ja alueelle on rakennettu merkittävästi infrastruktuuria.

5.2 Osallistuminen ja yhteistyö

Osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavoituksen vaiheista on kerrottu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa, joka on selostuksen liitteenä 1.

Kaavan vireilletulovaiheessa tehtiin maanomistajakysely. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää maanomistajien halukkuutta muodostaa uusia asuinrakennuspaikkoja omille maa-alueilleen sekä muita mahdollisia toiveita kaavoitukselle. Rakennuspaikkojen muodostamisen osalta kysyttiin myös millaisella aikataululla mahdollinen rakentaminen toteutuisi. Maanomistajakyselyä ja sen tuloksia on kuvattu kaavaan liittyviä selvityksiä käsittelevässä luvussa, kohdassa 3.9.3 *Maanomistajakysely*

5.2.1 Kaavaluonnos

Kaavaluonnos oli nähtävillä 20.9. – 8-10.2012 välisen ajan. Kaavaluonnoksesta järjestettiin lisäksi kaavoittajan vastaanottopäivä 2.10.2012 Kerimäen kunnantalolla. Kaavaluonnoksesta saatiin 22 mielipidettä ja 12 lausuntoa. Kaavoittaja on laatinut näihin kaikkiin vastineet. Lausuntojen vastineet ovat kaavaselostuksen liitteenä.

Uusien rakennuspaikkojen lukumäärä

Kaavaluonnoksesta saatiin 22 mielipidettä, joissa pääasiassa toivottiin uusien rakennuspaikkojen lisäämistä. Tällaisia uusia rakennuspaikkoja verrattuna kaavaluonnoksessa osoitettuihin toivottiin yhteensä noin 50 kpl. Mikäli nämä kaikki toiveet toteutettaisiin, tulisi kaavaan merkittäväksi uusia rakennuspaikkoja yhteensä noin 110 kpl, kun niitä kaavaluonnoksessa oli osoitettuna noin 60 kpl.

Palaute toi painetta arvioida ja nostaa esiin maanomistajien tasapuolista kohtelua tarkemmin. Jo luonnosvaiheessa oli tehty emätilatarkasteluun perustuva rakennusoikeuslaskelma, jota verrattiin maanomistajien esittämiin toiveisiin. Maanomistajien rakennuspaikkatoiveet kohtasivat niin hyvin tehdyn laskelman ja lisäksi laadittujen luonto- ja maisemaselvityksien kanssa, että laskelmaa ei esitetty kaava-asiakirjoissa luonnosvaiheessa.

Kaavaluonnosvaiheen jälkeen rakennusoikeuslaskelma päätettiin esittää ja pääasiallisesti sen perusteella ratkaistiin uusien rakennuspaikkojen tilakohtainen määrä.

Rakennusoikeuslaskelma on kuvattu kaavaan liittyviä selvityksiä käsittelevässä luvussa, kohdassa 3.9.4 *Rakennusoikeuslaskelma.*

Lehtoahontien varteen on lohkottu 1980-luvulla useita asuinrakennusten rakennuspaikkoja, jotka maanomistajat toivovat merkittäväksi yleiskaavaan asuinrakennuspaikkoina. Osalle on haettu poikkeamislupaa, mutta luvat ovat vanhentuneet. Valtatieltä Lehtoahontielle johtava liittymä on Savonlinnasta päin tultaessa erityisen vaarallinen, koska kyseisellä kohdalla ei ole erillistä tilaa tai kaistaa kääntyville.. Tämä johtaa siihen, että käännytessä valtatieltä vasemmalle, on koko itään päin menevän liikenteen odotettava kääntyjää. Tämän johdosta kyseisen liittymän varaan ei tulisi osoittaa enää uusia rakennuspaikkoja aiheuttamaan onnettomuusriskin kasvua.

Muut asiat

Kevyenliikenteen väylien osalta on toivottu eritasoliittymän tuntumassa ratkaisua, jossa kevyenliikenteen reitti johdettaisiin Kitkantien kautta ja eritason eteläpuolella reitti kulki olemassa olevien omakotitalojen ja niiden pihapiirien takaa.

Lausuntojen perusteella kaavaselistusta ja kaavamerkintöjä täydennettiin ja täsmennettiin. Kaavaluonnoksesta saadut lausunnot ja kaavoittajan vastineet niihin on esitetty kaavaselistuksen liitteenä 8.

5.2.2 Kaavaehdotus

Anttolan osayleiskaava oli ehdotuksena nähtävillä 1. – 30.11.2012 (MRA 19 §). Kaavaehdotuksesta järjestettiin lisäksi kaavoittajan vastaanottopäivä 14.11.2012. Nähtävilläolon aikana kaavaehdotuksesta saatiin 9 lausuntoa sekä 11 kirjallista mielipidettä. Lisäksi osayleiskaavan kaavoittajapäivässä 14.11.2012 esitettiin 7 kpl sellaista mielipidettä, josta ei jätetty erillistä kirjallista muistutusta. Etelä-Savon ELY-keskuksen lausuntoa ei saatu määräaikaan mennessä, Kaavoittajan vastineet lausuntoihin ja muistutuksiin on liitteenä.

Nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen on tehty seuraavat tarkistukset:

- Rajamäen alikulkukäytävän kohdalla oleva liittymä valtatie eteläpuolella on poistettu. (Vastine nro 2).
- Uusina rakennuspaikkoina on osoitettu yhteensä 7 kpl ns. vanhoja rakennuspaikkoja, jotka on lohkomisasiakirjojen perusteella osoitettu rakennuspaikoiksi. Rakennuspaikat on osoitettu tiloille Jannela 402-5-76, Aatula 402-3-71, Piitula 402-3-72, Pietula 402-3-70, Lehtoaho 402-5-58, XXX 402-19-2, Isokivi 402-19-2, Leppälä 402-2-23. (Vastineet nro 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20)
- Siirretty yksi rakennuspaikka tilalta Kaskikoivikko 402-1-51 tilalle Koivikko 402-1-52. Tilat kuuluvat samaan emätilaan. (Vastine nro 17)
- Maanomistajan toivomuksesta tilalla Kuusirinne 402-2-49 rakennuspaikka siirretty. (Vastine nro 22)
- Tilalla Ylä-Kitka 402-12-1 muutettu asuntoalue-merkintä (A) maatilän pääkeskuksen alueeksi (AM). (Vastine nro 18)
- Lisätty puuttuva uusi rakennuspaikka, joka oli kaavaluonnosvaiheessa todettu tilalle Kanta-Herttua 402-25-2. (Vastine nro 26)
- Poistettu yksi uusi rakennuspaikka tilalta Heikkilä 402-25-3 ja siirretty yksi uusi rakennuspaikka. Rakennusoikeuslaskelman perusteella olisi pitänyt poistaa kaksi, mutta korvauksena yhteisen venevalkaman osoittamisesta jätettiin toinen rakennuspaikka. (Vastine 28)
- Sylkky-järven rantaan osoitettu venevalkama (LV) jaettu kahteen sitem, että osa alueesta on yhteistä venevalkamaa ja osa yksityistä. (Vastine 28)

Nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen verrattuna uusien rakennuspaikkojen lukumäärä lisääntyi 7 rakennuspaikalla muuttuen 58 rakennuspaikasta 65 uuteen rakennuspaikkaan.

Kaavaselistusta on tarkistettu edellä mainittujen muutosten osalta.

Lausuntojen ja muistutusten perusteella nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen on tehty tarkistukset koskevat vain yksityistä etua, joten kaavaehdotuksen asettamista uudelleen nähtävillä ei pidetä tarpeellisenä, sillä niitä osallisia, joita muutokset koskevat, on kuultu erikseen.

MRA 32 §

Jos kaavaehdotusta on olennaisesti muutettu sen jälkeen, kun se on asetettu julkisesti nähtävillä, se on asetettava uudelleen nähtävillä. Uudelleen nähtävillä asettaminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos muutokset koskevat vain yksityistä etua ja niitä osallisia, joita muutokset koskevat, kuullaan erikseen.

Kaavoittajan vastine lausuntoihin ja muistutuksiin on liitteessä 9.

6. OSAYLEISKAAVAN KUVAUS

Osayleiskaava on laadittu pääasiassa asuinrakentamisen ohjaamista varten. Osayleiskaavalla osoitetaan yhteensä 65 uutta asuinrakennuspaikkaa, jotka ovat toteutettavissa suurin rakennusluvun.

Kaavaa on valmisteltu pitkälti maanomistajien maanomistajakyselyssä esittämien toiveiden mukaisesti. Toiveet vastasivat voimassa olevaa kaavaa ja ne sijoituivat pääosin viemäröinnin ja liikenteen kannalta tarkoituksenmukaisiin paikkoihin. Tämän lisäksi laadittiin erillinen rakennusoikeuslaskelma, joka on kuvattu tarkemmin kohdassa 3.9.4 Rakennusoikeuslaskelma. Maanomistajien toiveet sekä rakennusoikeuslaskelman antama tulos uusien rakennuspaikkojen osalta vastasivat pääosin toisiaan. Lisäksi jo lohkotut, mutta rakentamattomat rakennuspaikat osoitettiin uusina rakennuspaikkoina. Mikäli rakennuspaikkatoive tai laskelman perusteella muodostunut rakennusoikeus ei ollut yhdyskuntatekniikan kannalta tarkoituksenmukainen tai sijoittui melualueelle tai maiseman tai luonnon kannalta herkälle alueelle, ei rakennuspaikkaa osoitettu kaavassa. Rakennuspaikkoja ei myöskään osoitettu mikäli maanomistaja ei niitä toivonut, vaikka laskelma olisi uutta rakennusoikeutta antanut. Osayleiskaavan M-alueilla rakentaminen ratkaistaan erikseen suunnittelutarvemenettelyllä. Niiden tilojen osalta, joille kaavassa on osoitettu uusia rakennuspaikkoja, ei M-alueen osalta ole enää rakennusoikeutta jäljellä vaan se on siirretty kaavan mukaisille rakennuspaikoille (A ja AT-alueille).

Osayleiskaavan muutos ohjaa rakentamista määrällisesti tarkemmin kuin voimassa oleva yleiskaava. Voimassa oleva kaava ei juridisesti ottaen ottanut kantaa uusien rakennuspaikkojen kokonaisuuteen, koska asiasta ei ollut mainintaa kaavakartassa eikä kaavamääräyksissä.

6.1 Aluevaraukset

Kaava-alue on kooltaan noin 8,5 km². Kaava-alueen pinta-alat ovat maankäyttömuodoittain seuraavat:

Aluevaraus	Merkinnän selitys	Pinta-ala (ha)
A, A-1 AM	Asuntoalue. Maatilan pääkeskus	166
AP	Pientalovaltainen asuntoalue.	0,8
AT	Kyläalue.	10,0
RA	Loma-asuntojen alue	0,5
P	Palvelujen ja hallinnon alue.	15,8
TP	Työpaikka-alue.	3,3
TY	Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.	8,6
M, MP, MA, MU	Maa- ja metsätalousalueet	629
SL	Luonnonsuojelualue	6,1
SM	Muinaismuistoalue	0,6
LV, LV-1	Venevalkama	0,5

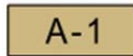
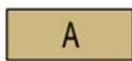
W	Vesialue	2,5

6.1.1 Asutus

Suorilla rakennusluvilla rakentaminen sallitaan A, A-1, AM, AP ja AT-alueilla. Uusia rakennuspaikkoja on osoitettu A ja AT-alueille. Uudet asuinrakennuspaikat on osoitettu pääasiassa kaava-alueen itäosaan rakennetun viemäroinnin varrelle, jossa on jo nykyisin joitakin rakennettuja rakennuspaikkoja. Kaavassa on symbolein osoitettu rakennuspaikkojen lukumäärät ja likimääräiset sijainnit.

Uusia rakennuspaikkoja on osoitettu 65 kpl. Olemassa olevia paikkoja on n. 190 kpl, jolloin lisäystä tulee n. 30 %.

Kaikki kaavaan merkityt uudet rakennuspaikat on vähäisin rakentamiskustannuksin liitettävissä kunnalliseen viemärointiin.

Asuntoalue

Merkinnöillä on osoitettu ns. tavanomaiseen omakotirakentamiseen tarkoitettut alueet. Merkinnät poikkeavat toisistaan hieman sisällöllisesti. A-1 -alueet ovat jo rakennettuja alueita, joilla on merkitystä kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta. A-1 sekä ranta-alueen A-rakennuspaikoilla maksimirakennusoikeus on rajattu pienemmäksi.

Maatilan pääkeskus

Merkinnällä on osoitettu nykyiset maatilojen pääkeskukset. Alueella sallitaan myös liike- ja työpaikkatoimintaa.

Kylämäisen asutuksen alue

Anttolan kylän keskus ja niin sanotun tiiviimmän rakentamisen alue. Alueella sallitaan myös palvelu-, liike- ja työpaikkatoimintaa, joka ei aiheuta haittaa ympäristölle, terveydelle tai viihtyvyydelle. Alueelle ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja.

Pientalovaltainen asuinalue

Merkinnällä on osoitettu nykyiset kolme rivitaloa. Alue on tarvittaessa muutettavissa myös erillispientalojen alueeksi.

Kaavalla sallitaan lisäksi asuinrakennusten rakentaminen M-alueille haja-asutusperusteisesti. Tällöin rakentaminen tapahtuu kunnan tapauskohtaisella harkinnalla suunnittelutarveratkaisun perusteella.

Loma-asuntojen alue

Merkinnällä on osoitettu nykyinen loma-asunto.

6.1.2 Palvelut ja työpaikat

P-1

Palvelujen ja hallinnon alue

Valtatien tuntumaan on merkitty palvelujen alue, jossa sijaitsee nykyinen alakoulu ja päiväkot. Palvelujen alueina on osoitettu lisäksi entisen huoltoaseman alue valtatie varrella, kylätalo Nousula Silvolantien varrella sekä eläinlääkäriasema Kitkantien varrella. Uutena palvelujen ja hallinnon alueena on osoitettu alueet suunnitellun Savonlinnantien-Anttolantien eritasoliittymän tuntumassa sekä valtatie eteläpuolella Silvolantien risteuksen tuntumassa.

Valtatien 14 eteläpuolelle osoitettu alue Silvolantien risteuksen tuntumassa voidaan toteuttaa vasta liittymäjärjestelyjen toteuduttua.

Alueilla rakentaminen on sopeutettava alueen maisemallisiin, rakennushistoriallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin.

TP

Työpaikka-alue

Tynkkylänmäentien risteyksessä Tynkkylänmäentien molemmin puolin on osoitettu nykyistä ja uutta työpaikka-aluetta. Alue on liikenteen saavutettavuuden kannalta hyvällä paikalla. Lisäksi alue on etäällä häiriintyvistä kohteista kuten asutuksesta ja maiseman kannalta herkistä alueista.

TY

Ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten alue

Ruokojärventien varrelle on osoitettu uutta ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuustoimintaa. Alueen suunnittelussa tulee huomioida kylämäinen ympäristö.

Kylämäisen asutuksen alueella (AT) on sallittu sellainen palvelu-, liike- ja työpaikkatoiminta, joka ei aiheuta haittaa ympäristölle, terveydelle tai yleiselle viihtyvyydelle. Lisäksi maatilan pääkeskusten alueilla (AM) on sallittu maaseutuyrittämiseen liittyvä toiminta.

6.1.3 Maa- ja metsätalous

M

Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Suurin osa rakentamattomista alueista on osoitettu maa- ja metsätalousalueiksi (M). Alueet on tarkoitettu tavanomaiseen maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Tavanomaiset peltoalueet on myös osoitettu maa- ja metsätalousalueina. Alueella hajarakentaminen ratkaistaan suunnittelu- ja tarveratkaisujen perusteella. Niillä tiloilla, joille kaavassa on osoitettu uusia rakennuspaikkoja, ei rakennusoikeutta ole enää jäljellä.

MA

Maisemallisesti arvokas peltoalue

Mikäli peltoalueella on maisemallista merkitystä, se on osoitettu maisemallisesti arvokkaana peltoalueena (MA). Näillä alueilla on tärkeää säilyttää peltoalueet avoimena ja viljelykäytössä.

MU

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta

Muurahaismäen alue on osoitettu voimassa olevan kaavan mukaisesti MU-alueena. Alueella tehtävät maisemaa muuttavat toimenpiteet edellyttävät maisematyölupaa.

MP

Puutarha- ja kasvihuonealue

Alueella sijaitsee kasvihuoneita.

6.1.4 Liikenne ja infrastruktuuri

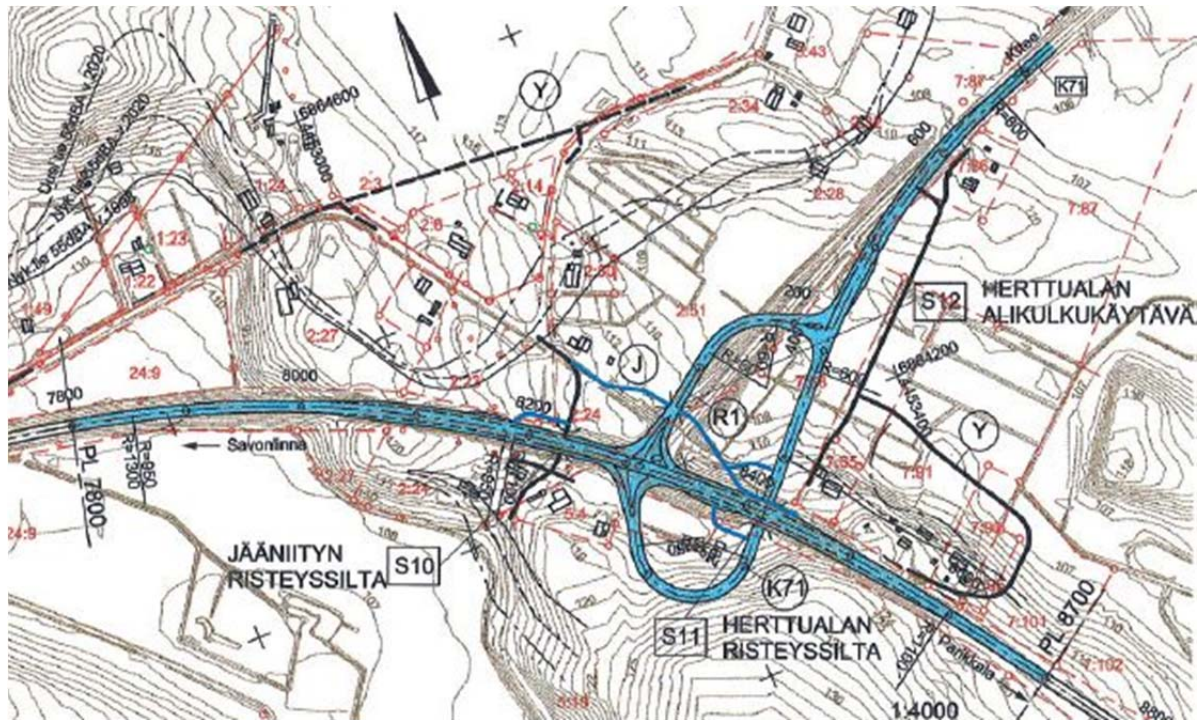
vt/kt

Valtatie tai kantatie

Alueen läpi kulkee valtatie 14 (Savonlinnantie), josta haarautuu Kerimäen suuntaan kantatie 71 (Anttolantie). Valtatien varrelle on osoitettu nykyinen kevyenliikenteen yhteys välille Rajamäki – Kitkantien risteys. Valtatien varressa kulkevan kevyenliikenteen väylän kautta on kulku valtatie pohjoispuolella oleville omakotitaloille. Kevyenliikenteen väylä, joka toimii myös pääsytenä, on osoitettu omalla merkinnällä (pt).

Uusia kevyenliikenteen yhteyksiä on osoitettu Ruokojärventien varrelle Niinimäen suuntaan, Silvolantien varrelle Silvolan suuntaan ja Anttolantien varteen Kerimäen keskustan suuntaan.

Valtatie on myös vihreän kullan kulttuuritie.

Kuva 6.1 Herttualan eritasoliittymän alustava suunnitelma, ote valtatie 14 aluevarausuunnitelmasta.

yt

Yhdystie

Silvolantie, Ruokojärventie ja Tynkkylänmäen tie ovat yhdysteitä. Uutena yhdystienä on osoitettu Silvolantien suunniteltu liittymän siirto valtatielle.

Pääsytie

Muut paikallista liikennettä kokoavat tiet on osoitettu pääsyteinä.

Melualue

Merkinnällä on osoitettu valtatie 14 melualue. Melualue perustuu Valtatien 14 parantaminen vä-
lillä Rajamäki–Herttua -aluevaraussuunnitelmaan. Melualue on aluevaraussuunnitelman toteu-
tuminen 2. vaiheen jälkeinen tilanne vuonna 2030 melusuojauksella. Alue osoittaa sen alueen,
jossa melun on arvioitu olevan yli 55 dB.

Yleinen venealkama ja yksityinen venealkama

Sylkky-järven rannalla olevat venealkamat. Merkinnällä LV on osoitettu kyläläisten yhteiseen
käyttöön tarkoitettu venealkama. Sen osoittamisen myötä tilalle on osoitettu Sylkyntien toiselle
puolelle yksi rakennuspaikka enemmän kuin rakennusoikeuslaskelma antaisi. Merkinnällä LV-1 on
osoitettu yksityinen venealkama, jonka tarkoituksena on palvella tilan Jääntö tai siitä lohkotta-
via rakennuspaikkoja.

6.1.5 Suojelu

Luonnonsuojelualue

Louhentien varteen toteutettu METSO-kohde on osoitettu luonnonsuojelualueena.

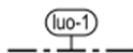
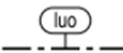
Muinaismuistoalue

Kallunmäen eli Kirkonmäen muinaismuistokohde on osoitettu muinaismuistoalueena.

Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema

Maakuntakaavassa osoitettu maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema. Alueen arvot perustuvat
pääosin arkeologisiin arvoihin, jolloin arvot eivät ilmene laajasti maisemassa. Tämän johdosta
kaavamääräyksessä on eritelty melko tarkasti alueen erityispiirteet ja niiden säilyttämiseen tär-
keät määräykset. Alueelle suositellaan tehtäväksi maisemanhoitosuunnitelma.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue

Luontoarvojen kannalta merkittävät alueet on osoitettu luo-alueina. Liito-oravan esiintymisalueet
on osoitettu merkinnällä luo-1.

Muinaismuistokohde

Merkinnällä on osoitettu Museoviraston muinaisjäännösrekisterin mukaiset muinaismuistokohteet.

Suojeltava rakennus tai rakennusryhmä

Kaavaan on osoitettu tiedossa olevat inventoidut kulttuurihistorialliset rakennukset. Kohteet ovat
pääosin voimassa olevan yleiskaavan mukaisia. Voimassa olevassa kaavassa ollut Lamminmäen
tilan päärakennus on purettu, joten sitä ei ole osoitettu kaavakartassa.

6.2 Osayleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Osayleiskaava tukeutuu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden mukaisesti olemassa olevaan infrastruktuuriin sitä hyödyntäen. Kaavaratkaisu tukee kyläasutusta ja sijoittuu hyvien liikenneyhteyksien varteen Savonlinnan, Kerimäen ja Punkaharjun väliseen solmukohtaan.

Laajemmassa mittakaavassa henkilöautoliikenteen määrä joko kasvaa tai vähenee riippuen siitä minne muualle vastaava asutus sijoittuisi. Mikäli Savonlinnan kaupunki päättää ohjata haja-asutusalueelle tahtovat uudisrakentajat Anttolaan, niin henkilöautoliikenteen voidaan arvioida vähentyvän, sillä taajaman ulkopuolisia alueita, joista on Anttolan alueeseen verrattavat etäisyydet ja kulkuyhteydet, ei Savonlinnan alueella ole. Toisaalta jos tilanne on se, että kaikki uudisrakentaminen sijoittuisi tulevaisuudessa vain Savonlinnan keskustaan, niin tähän verrattuna henkilöautoliikenteen määrä lisääntyy. Kuitenkaan kaavoituksella ei voida lopulta kovin paljoa vaikuttaa siihen, mihin ihmisten työpaikat ja asuminen sijoittuu, jotka viime kädessä määräävät henkilöautoliikenteen määrää ja suuntaa.

6.3 Osayleiskaavan suhde Savonlinnan seudun aluerakennemalliin

Aluerakennemallivaihtoehtoja esiteltiin Savonlinnassa 5.9.2012 pidetyssä aluerakennemalliseminaarissa. Vaihtoehdot on esitetty liitteessä 4. Tämän jälkeen rakennusmallityössä on esitetty joi-takin linjaratkaisuja, jotka on päätetty 25.9.2012 pidetyssä ohjausryhmässä. Yhtenä asiana on esimerkiksi rakennetun infrastruktuurin hyödyntäminen ja elinvoimaisten kylien kehittäminen. Anttolan osayleiskaavan viranomaisneuvottelussa Mikkelissä 17.10.2012 todettiin, että rakennemallityön jatkolinjaukset ja Anttolan osayleiskaavaluonnoksessa osoitettu ratkaisu eivät ole ristiriidassa keskenään. Anttolan kylä on osoitettu rakennemallissa ns. palvelukyläksi, jossa palveluja voidaan säilyttää.

7. KAAVAN VAIKUTUKSET

Vaikutustenarvioinnissa kuvataan ne merkittävimmät vaikutukset, jotka kokonaan toteutunut kaavaratkaisu mahdollisesti aiheuttaa verrattuna nykytilanteeseen ja voimassa olevaan yleiskaavaan.

7.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavassa osoitettu uudisrakentamisesta suurin osa sijoittuu alueen itäosaan, jossa olemassa oleva rakentaminen on harvempaa. Keskeiselle kyläalueelle, jossa olemassa oleva rakentaminen on tiiviimpää, on osoitettu vähemmän uudisrakentamista. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön keskeisellä kyläalueella on vähäisiä. Harvemmalle alueelle osoitetut uudisrakennuspaikat tiivistävät olemassa olevaa rakennettua ympäristöä ja kylärakennetta. Suuret tontit ja väljä rakentaminen mahdollistavat melko vapaan rakentamistavan ja maaseutumaisen ympäristön säilymisen.

7.2 Yhdyskuntarakenteelliset vaikutukset

Laajassa mittakaavassa Anttolan kylä on koko Savonlinnan seudun keskeisimmällä paikalla sekä sijaintinsa, että liikenneyhteyksien kannalta. Lisäksi alueelle on rakennettu viemäröinti ja alueelle on hyvät kevyenliikenteen yhteydet. Kaavassa osoitetut uudet rakennuspaikat tiivistävät Savonlinnan seudun yhdyskuntarakennetta verrattuna siihen, että sama rakentamisen määrä sijoittuisi muihin alueen kyliin, haja-asutusalueelle tai jopa keskuksiin.

Myös kouluverkon kannalta on tarkoituksenmukaista osoittaa alueelle asutusta sillä tulevaisuudessa on oletettavaa, että kouluverkko tulee keskittymään Savonlinnan keskustan ympäristöön. Tällöin koulukyytien järjestäminen ei vaadi useita uusia reittejä ja lisäkilometrejä. Tällä hetkellä alueella on myös toimiva koulu, joka osaltaan tukee Anttolan kylälle osoitettua uudisrakentamista.

7.3 Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan

Kaavakartalla on osoitettu maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema-alue, alueella tiedossa olevat muinaismuistokohteet, suojeltavat rakennukset tai rakennusryhmät sekä maisemallisesti arvokkaat peltoalueet. Maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle suositellaan laadittavaksi maisemanhoitosuunnitelmaa, sillä alue on paikoin umpeenkasvanut ja tärkeät näkymät ovat tukentuneet.

Kaavaratkaisussa osoitettu uudisrakentaminen on ohjattu maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ulkopuolelle lukuun ottamatta Savonlinnantien ja Silvolantien risteyksen tuntumaan osoitettua palvelujen ja hallinnon aluetta (P-1). Kyseinen alue sijoittuu maisema-alueen reunaan valtatien varrelle, johon on suunniteltu uusi liittymä. P-1 alueilla rakentaminen on sopeutettava alueen maisemallisiin, rakennushistoriallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Uudisrakentaminen ei heikennä maisema-alueen arvoja. Maisemaan sopivan rakentamisen avulla voidaan korostaa Anttolan keskeistä kylämaisemaa pääväylän varrella. Uudisrakentamista ei ole osoitettu maisemallisesti tärkeille peltoalueille tai muinaismuistojen kohdalle. Uudet rakennuspaikat on sijoitettu maisemarakenteessa rakentamiseen hyvin sopeutuville paikoille, kuten mäkien rinteille, metsäisille alueille tai metsän reunaan. Lisäksi kaavassa on annettu erikseen määräykset koskien kulttuurimaisema-aluetta (ma-1). Esitetty kaavaratkaisu turvaa olemassa olevat maisemalliset arvot ja pyrkii eheyttämään niitä. Esitetty kaavaratkaisu turvaa vallitsevat kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot voimassa olevaa kaavaa paremmin.

7.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

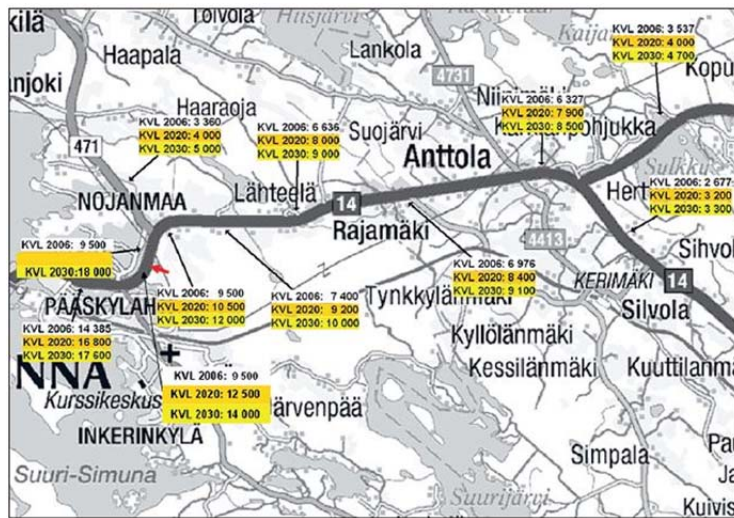
Luontoselvityksessä esiin tulleet kohteet on huomioitu kaavaratkaisussa siten, että kaava ohjaa niiden säilyttämiseen. Luonnon kannalta merkittävät kohteet on osoitettu omilla merkinnöillä (luo, luo-1, SL). Lamminmäen tilalla oleva perinnebiotooppi on osin tilan rakennuspaikalla, joten siltä osin sen säilyminen saattaa olla uhattuna. Alue on kuitenkin laaja ja siitä on noin 80 % rakennuspaikan ulkopuolella. Kaavassa alue on osoitettu maisemallisesti arvokkaana peltoalueena

(MA) sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä alueena (luo). Kaavaratkaisu turvaa vallitsevat luontoarvot voimassa olevaa yleiskaavaa paremmin.

7.5 Liikenteelliset vaikutukset

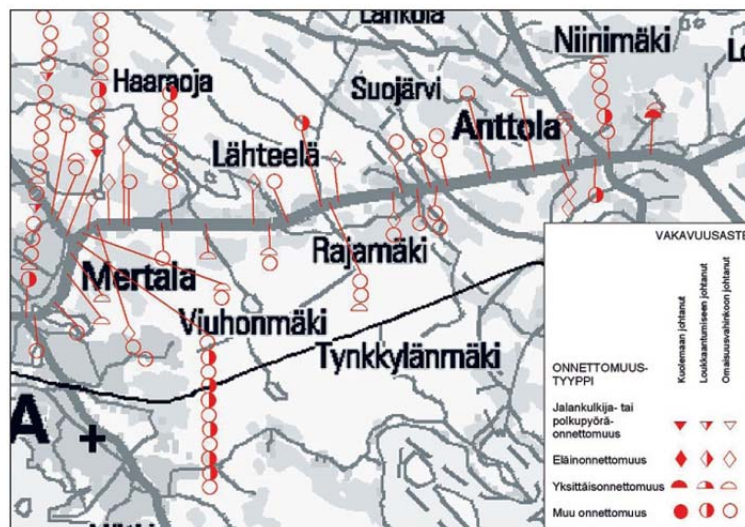
Anttolan osayleiskaavaratkaisun liikenne perustuu olemassa oleviin väyliin, joista tärkein on alueen läpi kulkeva valtatie 14. Liikenneväylät on merkitty kaavaan valtatie 14 parantamiseksi tehdyn aluevaraussuunnitelman ja jo toteutuneen tilanteen mukaisesti.

Valtatien 14 aluevaraussuunnitelmassa on esitetty ennuste liikennemäärien kasvusta. Ennusteessa on huomioitu Anttolan kylän lisärakentaminen kutakuinkin samalla uudisrakentamisen määrällä kuin Anttolan yleiskaavamutoksessa on osoitettu.

Kuva 7.1 Liikennemäärä ennuste vuonna 2030, ote aluevaraussuunnitelmasta

Kuvassa 7.2 on esitetty vuosina 2002 – 2006 tapahtuneet liikenneonnettomuudet. Kaavaratkaisu parantaa merkittävästi alueen liikenneturvallisutta kevyenliikenteen väylien ja esitettyjen liittymäjärjestelyjen johdosta.

Kuva 7.2 Poliisin tietoon tulleet liikenneonnettomuudet vuosina 2002 - 2006, ote aluevaraussuunnitelmasta

NÄKÖKULMAT	VALITUN VAIHTOEHDON MERKITTÄVIEN VAIKUTUSTEN SUUNTA JA SUURUUS (ero vaihtoehtoon VE 0)	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	HUOMIOT	
Ihmisten liikkuminen	Pitkämatkaisen autoliikenteen matka-ajat	++	+++	Paikallisen liikenteen matka-aikoihin vaikuttaa liikennejärjestelyiden lisäksi myös syntyvä uusi liikenne. Tästä syystä nyky- ja ennustetilanne eivät ole täysin vertailukelpoisia.
	Paikallisen liikenteen matka-ajat	++		
	Kevyen liikenteen yhteydet	++		
Elinkeinoelämä	Pitkämatkaisen autoliikenteen matka-ajat	++	+++	Ratkaisu mahdollistaa uusien liikepaikkojen kaavoittamisen valtatie läheisyyteen. Ratkaisu vähentää kuljetusten häiriöherkkyyttä.
	Kuljetusten häiriöherkkyyks	++		
	Raskaiden ajoneuvojen ajokustannukset	+		
Aluekehitys	Matka-aika kuntakeskukseen	++	++	Ratkaisu mahdollistaa uuden työpaikka- ja kaupallisten palveluitten alueen syntymisen valtatie läheisyyteen. Alue syntyy nykyisen taajamarakenteen jatkeeksi.
	Työmatkaliikenteen sujuvuus	++		
	Maankäytön edellytysten paraneminen	+		
Liikenneturvallisuus	Henkilövahinkojen määrä	++	+	
Ympäristö	Melulle altistuminen	+	+	Toteutettava melusuojaus parantaa asumisolosuhteita. Toteutettavat alikulut pienentävät estevaikutusta.
	Liikenteen päästöt	++		
	Tien estevaikutus	0		
	Vaikutukset luontoon	0		
Taloudellisuus	Tien hoidon ja ylläpidon kustannukset	0	++	
	Raskaiden ajoneuvojen ajokustannukset	+		
	Kevyiden ajoneuvojen ajokustannukset	+		
	Investointikustannus	-		
	Hyötykustannus	+		

VAIKUTUKSEN SUURUUS	
+++	Erittäin selvästi myönteinen
++	Selvästi myönteinen
+	Myönteinen
0	Ei selkeää vaikutusta
-	Kielteinen
---	Selvästi kielteinen
----	Erittäin selvästi kielteinen

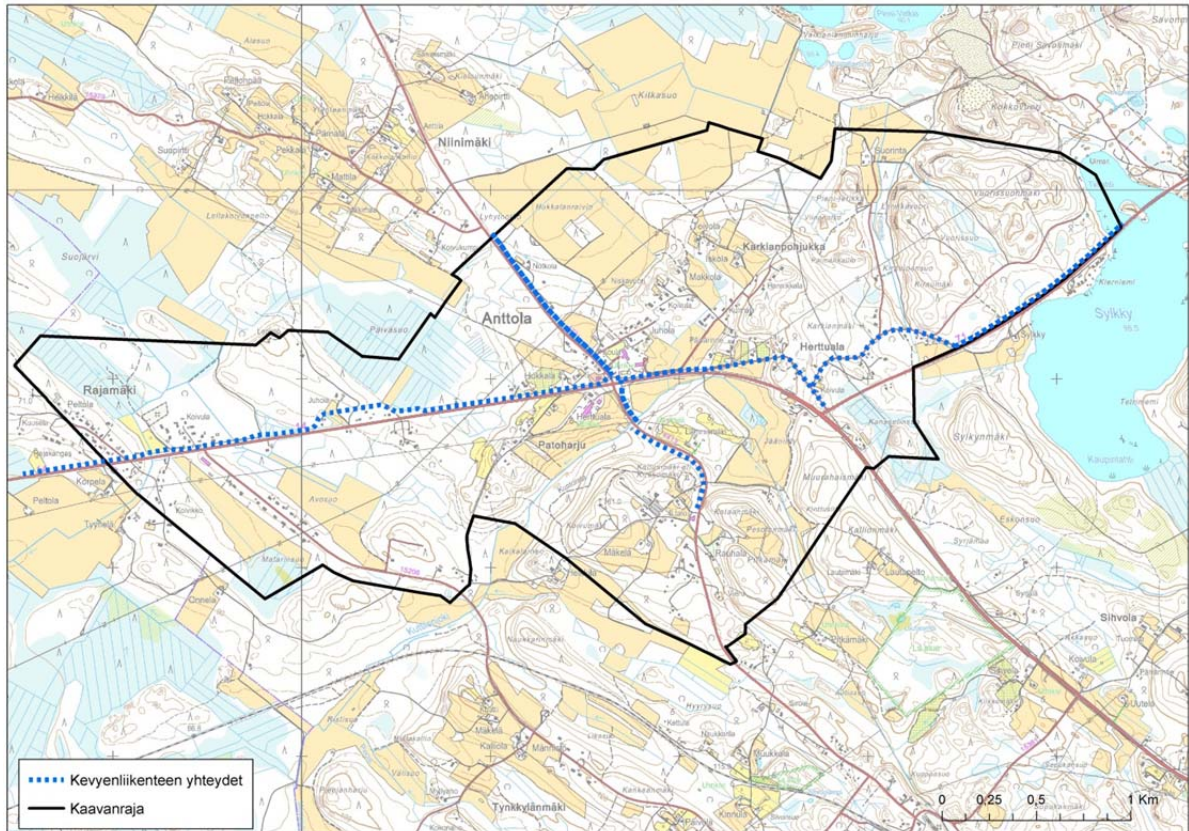
Kuva 7.3 Aluevaraussuunnitelman hankearviointi, vaikutukset ja haitallisten vaikutusten vähentäminen

Osayleiskaavaratkaisun liikenteelliset vaikutukset vastaavat pääosin aluevaraussuunnitelman liikenteellisiä vaikutuksia.

Uusille rakennuspaikoille on tieyhteydet osoitettu pääosin olemassa olevia pääsyeitä hyödyntäen. Kaavamääräykset ohjaavat käyttämään olevia teitä ja liittymiä ja vierekkäisten rakennuspaikkojen osalta tulee käyttää yhteistä liittymää.

Liikenneturvallisuus liikenteen toimivuus paranee huomattavasti kevyenliikenteenväylien ja liittymäjärjestelyjen toteuduttua.

Kuva 7.4 Kaava-alueen kevyenliikenteen verkosto (suunnitellut ja jo toteutetut yhteydet)

7.6 Taloudelliset vaikutukset

Alueelle tuleva rakentaminen ei rasita kunnan taloutta samalla tavoin kuin jos alue olisi ratkaistu asemakaavalla. Kunnalle ei muodostu ylläpitovelvoitetta esim. tieyhteyksien kunnossapitoon ja pohjakartan laatimiseen kuten asemakaavoitetuilla alueilla. Kunnan omistamilla mailla kunta saa tuloja tonttien myynnistä. Rakentamisen kuitenkin sijoittuessa varsinaisen taajaman ulkopuolelle muodostuu koululaisten ja vanhusten kuljetuksista kustannuksia hieman enemmän kuin saman väestön sijoittuessa keskustan tuntumaan palvelujen lähelle. Kaava-alueen sijainti liikenteellisesti on poikkeuksellisen hyvä, vaikka alue onkin taajaman ulkopuolella.

7.7 Sosiaaliset vaikutukset

Asukkaiden määrän kasvu mahdollistaa kylätoiminnan ja muun kylän elämän säilymisen ja vilkastumisen. Koulun säilyminen voi olla varmempaa, kun kylällä on mahdollisuudet väkiluvun säilyttämiseen ja kasvuun. Alueella asuu ja sinne muuttaa väestöä, joka tahtoo väljyyttä ja hieman asemakaava-alueita vapaampaa rakentamista. Alueella toimivan aktiivisen kyläyhdistyksen toiminta aktivoinee ihmisiä yhteisöllisyyteen.

7.8 Vaikutukset terveellisyteen ja turvallisuuteen

Liikenneturvallisuus paranee merkittävästi kaavaratkaisun toteuduttua. Kaavaratkaisulla ei ole merkittäviä terveysvaikutuksia. Kaavalla ei osoiteta uutta ympäristöhäiriöitä aiheuttavaa toimintaa eikä valtatiealueelle ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja.

7.9 Vaikutukset maanomistajien tasapuoliseen kohteluun

Osoitettaessa uusia rakennuspaikkoja maanarvo useimmiten nousee, jonka vuoksi uusien rakennuspaikkojen osoittamisessa huomioidaan maanomistajien tasapuolisuus. Tasapuolisuuteen on

pyrityt maanomistajakyselyn sekä laaditun rakennusoikeuslaskelman avulla. Näiden sisältö on kuvattu tarkemmin luvussa 3. *Selvitykset*. Maanomistajien tasapuolinen kohtelu voidaan turvata esitetyllä kaavaratkaisulla paremmin kuin ilman kaavamuutosta.

8. OSAYLEISKAAVAMUUTOKSEN TOTEUTUS

8.1 Toteuttaminen ja ajoitus

Osayleiskaava toteuttaminen riippuu pääasiassa yksityisten maanomistajien halukkuudesta rakentaa tai myydä rakennuspaikkoja. Kaava oikeuttaa suoriin rakennuslupiin uusien asuinrakennuspaikkojen osalta 10 vuotta kaavan voimaantulosta.

Uudisrakentaminen tulee tehdä niin, että se sopeutuu mahdollisimman hyvin rakennusten sijoittelultaan, tyylieltään, mittasuhteiltaan, materiaaleiltaan ja väriykseltään Anttolan kyläympäristöön ja arvokkaaseen kulttuurimaisemaan.

Vanhaa rakentamisen tyyliä rakennusten ominaispiirteiden ja pihapiirien muodostamisen suhteen on hyvä suosia myös uudisrakentamisessa. Pihapiirien muodostamisessa on hyvä huomioida myös ilmansuunnat siten, että oleskelupiha avautuu päivä-iltapäiväaurinkoon. Puista ja pensaista voi muodostaa suojaa.

Kuva 8.1. Havainnekuva siitä, miten uudet rakennuspaikat ja niiden pihapiirit tulisi muodostaa.

Maisema-alueen tärkeiden ominaispiirteiden säilymiseksi ja palauttamiseksi suositellaan jatkossa tehtäväksi tarkempi maisemaselvitys ja siihen pohjautuva maisemanhoitosuunnitelma.

Valtatien 14 parantaminen kevyenliikenteen väylien osalta on rakenteilla. Eritasoliittymän toteutuksen aikataulusta ei ole tietoa.

Lahdessa 3.päivänä joulukuuta 2012

RAMBOLL

Kaavoitusyksikkö

Markus Hytönen
Kaavoitusinsinööri

Tuuli Tolonen
Kaavasuunnittelija

YHTEYSTIEDOT

Kerimäen kunta

Jorma Mattinen
puh. 044 417 5070
jorma.mattinen@kerimaki.fi

Ramboll Finland Oy

Kaavoitusinsinööri Markus Hytönen
puh. 040 721 7527
sähköposti markus.hytonen@ramboll.fi

Kaavasuunnittelija Tuuli Tolonen
puh. 040 735 9112
sähköposti: tuuli.tolonen@ramboll.fi